ANUL 7 ■ NUMĂRUL 158 ■ PREȚ: 19,90 LEI ■ 23.02-21.03.2024

ROMÂNIA
Newsweek®

CRONICA UNEI MORȚI ANUNȚATE

FOTO: PROFIMEDIA IMAGES

BIBLIOTECA ALEPH

ALEXEI NAVALNÎI

(4 IUNIE 1976 - 16 FEBRUARIE 2024)

5 948494 000029 24158

CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE A ROMÂNIEI

DEDICARE / AFACERI / PROFESIONALISM

ÎMPREUNĂ
PENTRU AFACEREA TA

Camera de Comerț și Industrie a României
Bd. Octavian Goga nr. 2, Sector 3, București, 030982, România
Tel: 021 319 01 01 / Fax: 021 319 00 92
e-mail: ccir@ccir.ro
www.ccir.ro

Newsweek ROMÂNIA

23.02-21.03.2024 _ ANUL 7 _ NR.158

Apare lunar. Următoarea ediție va fi pe piață pe 22 martie 2024

SUMAR

Periscop

6 **Clanul Onoriu**
se ocupă de finanțele celei mai mari afaceri a AUR

Opinii

12 MIHAI DUȚĂ
În așteptarea Lebedei Negre. Frica de propriul partid

13 STELIAN NEGREA
Care-i calea cea bună de a lupta cu propaganda putinistă? Pe nevăzute, frontal, niciodată, accidental, pompieristic sau împins de la spate

Cronica NATO

14 ION PETRESCU
Trump nu mai sperie Europa

Dosar

16 **Deznodământ**
Cronica unei morți anunțate

21 Cum sunt eliminați criticii lui Putin: otrăviri, împușcări, accidente de avion, căderi de la fereastră

Periscop

26 **Interviu**
Cum se pregătește Veolia România pentru un an complicat economic și social

Internațional

28 **Umbra războiului**

34 Occidentul mizează pe descurajare. Va funcționa?

36 **Hamas S.A.**
Imperiul imobiliar care finanțează atacurile grupării militante

44 **Politică**
Cum ar arăta un Texas independent

Magazin

52 **Călătorii**
Experiențe Go-Big

57 **Viață extraterestră**
Suntem cu adevărat singuri?

60 **Formula 1**
Începe „Marele circ" 2024! 24 de curse, un mare campion

Calendar

64 24 februarie 1987. Steaua câștigă Supercupa Europei

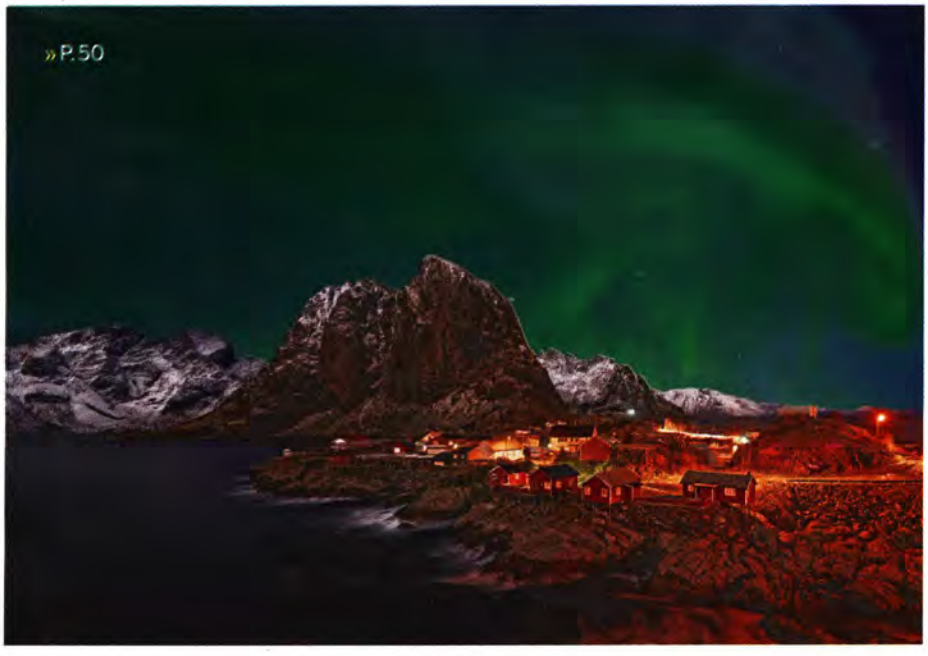
» P.50

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.65

REDACȚIA

DIRECTOR GENERAL _ Sabin Orcan

Redactor-șef _ Petre Bădică
Redactor-șef adjunct _ Mihai Duță

Senior-editori:
Florin Budescu, Valeria Cupă, Adina Mutăr, Stelian Negrea, Răzvan Scăești eanu

Reporteri: Alin Crișan, Alexandru Pop, Daniel Toșa

Contributori: Remus Cernea, Alexandru Lăzescu, Ovidiu Nahoi, Ion Petrescu

Art director _ Cecilia Bălănescu

Corectură _ Monica Ady

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock profimedia

EDITOR

SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ Carmen Dincă

PUBLICITATE _ carmen.dinca@newsweek.ro

EVENIMENTE _ Ioana Dumitru

OFFICE MANAGER _ Andrei Sabin Orcan

TIPAR:
IPG Infopress Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

LIMA, PERU

Obicei

Un copil atinge o marionetă chinezească cu ocazia sărbătoririi Anului Dragonului de Lemn.

PROFIMEDIA IMAGES

DOHA, QATAR

Premiu

Fostul campion național iranian Taghi Askari, a fost omagiat înainte de finala probei feminine de sărituri de la trambulina de 3 m, din cadrul Campionatelor Mondiale de Natație 2024, desfășurate în Hamad Aquatics Centre din Doha.

PROFIMEDIA IMAGES

ROMA, ITALIA

Protest

Agricultorii italieni au manifestat aducându-și utilajele în centrul Romei, la Colosseum.

PROFIMEDIA IMAGES

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

VIP

Actrița germană Lilly Krug atrage toate privirile cu o perucă platinată și un ansamblu metalic, alături de colegii de platou Connor Storrie (spate mijloc), Tudor Chirilă (stânga), Iulian Postelnicu (dreapta), și de producătoarea Lavinia Postolache, după filmările pentru „Aprilie X", la un restaurant de lux din București.

PROFIMEDIA IMAGES

Clanul Onoriu se ocupă de finanțele celei mai mari afaceri a AUR

FOTO FACEBOOK

Onoriu Timotei, nepotul șefului Partidului Uniunea Națională Creștină a Romilor din România, a devenit directorul financiar al celei mai mari companii înființate de membrii AUR. De abia înființată, afacerea e aproape de borna de 1 milion de lei din contracte cu statul. – *Stelian Negrea*

MARIUS LULEA, viitorul premier AUR, alături de Timotei Onoriu la un eveniment economic al partidului.

MARIUS LULEA, 43 DE ANI, ESTE cel care-l finanțează de ani de zile pe George Simion, 37 de ani, președintele formațiunii extremiste AUR. I-a plătit, până să ajungă parlamentar, timp de aproape 10 ani, un salariu de circa 2.000 de lei lunar.

Acum, Lulea este propunerea acestui partid pentru funcția de premier.

Și-a înființat de nici șase luni o nouă companie al cărei director financiar este Onoriu Timotei, 27 de ani, nepotul șefului Partidului Uniunea Națională Creștină a Romilor din România, Onoriu Emanuel.

Este și membru al unuia dintre clanurile din sectorul 1: Onoriu. Ai cărui membri au fost implicați în construcții controversate de blocuri între case sau în activități violente.

La fel ca nepotul, unchiul Emanuel a cochetat cu mai multe partide extremiste. Inclusiv cu AUR, la ale cărui mitinguri a participat.

Ba chiar a strâns semnături să candideze la președinția României.

Nepotul la AUR, unchiul cu Șoșoacă și Vadim

Onoriu Timotei este un dezvoltator imobiliar din București. Este și membru al AUR Sector 1.

Este fiul lui Onoriu Estera, fiica regretatei cântărețe de muzică lăutărească, Gabi Luncă, și al lui Burloi Marceluș, la rândul lor, dezvoltatori imobiliari din Sectorul 1.

Onoriu Estera este sora lui Onoriu Emanuel, pastor și președintele Partidului Uniunea Națională Creștină a Romilor din România.

Onoriu Emanuel a cochetat cu mai multe partide extremiste: SOS al senatoarei pro-ruse Diana Șoșoacă și partidul lui Aurelian Pavelescu. Participă și la evenimentele de partid ale AUR.

În 2016, candidase la parlamentare pe listele Partidului România Mare (PRM) condus de Cornel Vadim Tudor. Și-a încercat norocul inclusiv cu Partidul Noua Generație a lui Gigi Becali.

Tatăl său, Ion Onoriu, a fost primul președinte de după 1989 al Partidului Partida Romilor Pro-Europa.

Proprietar a sute de apartamente

Conform datelor de la Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCPI), numele lui Timotei apare ca proprietar în peste 100 de proprietăți imobiliare din București.

Timotei construiește pe persoană fizică sau prin intermediul a două SRL-uri: Patricks Investment SRL și The Zop Development SRL.

Conform datelor de la Registrul Comerțului, Timotei Onoriu a fost cooptat în cea mai mare afacere a AUR-iștilor încă de la înființarea acesteia în iunie 2023, alături de ceilalți 46 de membri ai acestui partid.

Compania este condusă și controlată de Marius Lulea, care e președintele Consiliului de administrație.

Onoriu este Corporate Financial Officer (CFO), adică director financiar.

Lulea deține și cel mai mare pachet de acțiuni: 4,08% față de 2,04% fiecare dintre toți ceilalți 46 de asociați.

Lulea nu a dorit să răspundă întrebărilor *Newsweek România* pe marginea acestei afaceri. Una dintre acestea era menită să elucideze motivele pentru care Onoriu Timotei este atât de important pentru sponsorul lui George Simion de a fost cooptat într-o funcție atât de importantă alături doar de oameni de încredere ai lui Lulea.

Conform propriului site, Design and Build Corporation SA își propune să dezvolte proiecte imobiliare de anvergură. Dar deocamdată oferă servicii de proiectare și consultanță.

Printre ceilalți asociați ai companiei mai sunt fratele lui Lulea, deputatul Dan Tănasă, Axinia George și soția acestuia, foști candidați pe lis-

TIMOTEI ONORIU cu mama sa, Estera, fiica cântăreței Gabi Luncă (sus). Emanuel Onoriu la Biserica Penticostală Română din Dearborn Heights, Michigan, SUA

FOTO: FACEBOOK

tele parlamentare ale aceluiași partid, fostul soț al actualei soții a lui Marian Oprișan și o serie de alți membri ai aceluiași partid etc. Fiecare asociat deține o participație de 2,07%.

Contracte cu statul de aproape 1 milion de lei

Deși de abia și-au înființat compania din iunie 2023, aceasta are deja câștigate o serie de contracte cu diferite autorități publice locale în valoare de peste 700.000 de lei.

Niciunul prin licitație, o procedură de atribuire transparentă, ci toate prin achiziție directă. O modalitate de acordare a contractelor extrem de netransparentă care lasă la mâna celui care o organizează cine e câștigătorul.

Conform datelor www.spend.ro, un site care oferă informații despre toate achizițiile publice din România, cele mai mari contracte au fost câștigate la Primăria Turnu Măgurele, condusă de Dănuț Cuclea, de un apropiat al lui Liviu Dragnea.

Fostul șef al PSD, care a executat o pedeapsă de închisoare cu executare, pentru ca ulterior să-și înființeze un partid suveranist, competitor cu AUR.

Valoarea totală a contractelor cu primăria din Turnu Măgurele este de 561.000, mai mult de trei sferturi din valoarea totală a contractelor câștigate de nou înființata companie a finanțatorului lui George Simion.

Sediul firmei, într-o proprietate de-a lui Lulea

Compania celor 47 de AUR-iști își are sediul social la înființare într-o proprietate a lui Marius Lulea, care a pus-o la dispoziția acesteia în mod gratuit, printr-un contract de comodat.

Fenomenul blocuri între case: autorizație pentru două etaje. În realitate, patru

Un exemplu al modului cum construiește direct sau prin intermediari clanul Onoriu este dat chiar de către părinții lui Onoriu Timotei.

Pe pe strada Carol Knappe, la numărul 24-26, se află un bloc înghesuit între două case.

Aici, cei doi aveau o autorizație pentru un bloc de două etaje cu parter și subsol. În final, au ieșit patru etaje.

O deplasare în teren arată că la respectiva adresă nu sunt construite doar două etaje, ci patru.

Mama și papa construiesc pe Ionescu Sisești

Dar adevăratul fenomen al blocurilor între case prin care s-au remarcat cei din clanul Onoriu a luat o amploare nebănuită pe strada Ionescu Sisești din București.

Acolo unde membri ai clanului

Onoriu au obținut autorizații pentru construcția a numeroase blocuri care au răsărit ca ciupercile după ploaie în ultimii ani.

Surse din cadrul Inspectoratului de Stat în Construcții (ISC) au declarat pentru *Newsweek România* că la această instituție au venit sute de plângeri penale de la cetățenii din zonă:

„Am primit literalmente sute de sesizări de la cetățenii din zona Ionescu Sisești referitoare la presupusele ilegalități la construirea unor blocuri în zonă. Le-am analizat și, la rândul nostru, am depus un număr extrem de mare de plângeri penale la Secția 5 Poliție. Însă, de când le-am depus, nu s-a întâmplat absolut nimic și nu știu ce să credem", afirmă sursele citate.

Studiu de caz al nerespectării legislației în construcții

Conform surselor *Newsweek România*, polițiștii Secțiilor 3 și 5 din București au avut în instrumentare, în urmă cu trei ani, cazul unor cetățeni despre care se afirma că fac parte din clanul Onoriu și care erau acuzați că au comis „mai multe infracțiuni de fals material în înscrisuri oficiale, uz de fals, fals intelectual, executarea fără autorizație de construcție sau desființare, cu nerespectarea prevederilor legii, sustragerea sau distrugerea de înscrisuri și favorizarea făptuitorului săvârșite în perioada 2019-prezent".

Dosarul s-a lăsat cu arestarea a șapte dintre cei 16 membri ai acestui grup infracțional nestructurat însă, în final, dosarul a fost clasat după ce a trecut prin mâna unor procurori care s-au detașat.

„În fapt, persoanele anterior menționate, sub diferite forme ale participației penale și-au adus aportul la săvârșirea infracțiunilor reținute, prin aceea că nu au respectat autorizațiile de construire emise pentru imobilele situate la adresele sus-menționate, ori au construit fără a deține o autorizație de construire, au continuat activitatea de construire, deși aceasta fusese suspendată de autoritățile competente, iar în momentul în care organele de urmărire penală le-au solicitat documentația tehnică, aceștia au procedat la înlocuirea documentelor originale, emise inițial (planșe/autorizații de construcție/contracte), cu alte înscrisuri întocmite ulterior, astfel încât acestea să corespundă realității din organizările de șantier, toate acestea fiind posibile cu sprijinul unor funcționari din cadrul Primăriei Municipiului București și Inspectoratului de Stat în Construcții", se preciza în rechizitoriul procurorilor.

Nici Marius Lulea nu a dorit să răspundă întrebărilor pe care le-a catalogat tendențioase

MARIUS DORIN LULEA

Onoriu, în silenzio stampa. Lulea, „Nu vă răspund"

Nici Timotei Onoriu și nici George Simion nu au răspuns întrebărilor *Newsweek România* legate de cooptarea acestuia în afacerea cea mai de success a AUR-iștilor, de motivele acestei asocieri și de trecutul controversat al unora din membrii familiei extinse a lui Onoriu.

Când o vor face le vom publica.

Nici Marius Lulea nu a dorit să răspundă unui set de întrebări similare pe care le-a catalogat tendențioase: „Sunt întrebări tendențioase. Nu vă răspund la ele. Scrieți ce doriți , căci de asta sunt plătiți mercenarii și de asta este țara în mizerie pe mâna unor pramatii". Dacă se va decide totuși să ne răspundă, vom face publice imediat răspunsurile.

Soțul verișoarei lui Timotei, membru al unui grup infracțional organizat

Printre activitățile controversate ale unor membri ai clanului Onoriu se

FOTO: FACEBOOK

IMOBILUL DIN CENTRU de pe strada Carol Knappe 24-26 are patru etaje. Era autorizat pentru două.

FOTO: NEWSWEEK ROMÂNIA

numără și participarea la constituirea unui grup infracțional organizat și șantaj.

Conform surselor judiciare ale *Newsweek România*, pentru aceste activități a fost trimis în judecată, în 2022, Onoriu Împărățel David. Acesta este soțul lui Onoriu Împărățel Estera, fiica lui Onoriu Emanuel.

Unchiul lui Onoriu Timotei.

Împărățel David a fost acuzat de procurori că este apropiat de frații Geamănu, care au constituit unul dintre grupările violente din Capitală, din care fac parte luptători de box și MMA.

Pilotul Daniel Onoriu, arest la domiciliu

Un alt membru al clanului Onoriu care a avut probleme cu legea a fost Onoriu Daniel, fostul pilot de curse, arestat pentru că a încălcat ordinul de protecție emis pe numele fostei soții, Isabela.

Acesta este verișorul lui Timotei Onoriu.

Conform presei de cancan, Isabela a început o relație cu Marius Maghiari, fostul polițist de la Poliția Rutieră care a format, alături de alți membri al lumii interlope, un grup infracțional nestructurat, având ca principală preocupare infracțiunea de camătă.

Timotei Onoriu apare ca proprietar în peste 100 de proprietăți imobiliare din București

„În fapt, s-a stabilit că, în perioada 2015-2023, fără a fi autorizați în acest sens, membrii grupului infracțional au împrumutat sume mari de bani către diverse persoane, activitate desfășurată cu îndeletnicire, sume pentru care au perceput dobândă, fiind solicitate și garanții bancare. Camăta a fost mascată prin încheierea cu persoanele vătămate a unor promisiuni de vânzare-cumpărare, acte adiționale, rezolutive, contracte de împrumut cu garanții imobiliare sau chiar contracte de vânzare-cumpărare pentru imobilele sau terenurile deținute de acestea, în prețul vânzării fiind cuprinsă efectiv suma împrumutată, la care se adaugă o dobândă lunară cuprinsă între 4 și 10%", se arată în rechizitoriul procurorilor.

Citește mai multe pe **newsweek.ro**

EDITORIAL

În așteptarea Lebedei Negre. Frica de propriul partid

MIHAI DUȚĂ, redactor-șef adjunct al *Newsweek România*

E pentru prima dată când, în anul cu alegeri prezidențiale, partidele mari nu și-au lansat încă oficial candidații. De fapt, singura pretendentă care a făcut deja și repetiții pentru momentul preluării funcției de președinte este Diana Șoșoacă.

Nici măcar George Simion nu a anunțat oficial că va candida.

Desigur, Marcel Ciolacu este într-o continuă campanie electorală de când a preluat postul de prim-ministru, însă evită să își asume acest lucru.

În cazul lui, frica de propriul partid este cea care-l face să privească cu teamă o eventuală candidatură. Niciunul dintre președinții PSD nu a sfârșit prea bine după ce a pierdut șefia partidului.

Victor Ponta a fost trântit după ce a pierdut alegerile prezidențiale pe care, prea plin de el, susținea că le va câștiga lejer.

Atunci a existat o așa numită Lebădă Neagră.

Nassim Nicholas Taleb, profesor de inginerie a riscului la Institutul Politehnic din New York denumește Lebăda Neagră ca fiind un eveniment foarte puțin probabil, care are trei însușiri principale: raritatea, impactul extrem și faptul că, în ciuda neprevăzutului său, ne străduim să îi găsim explicații ulterioare prin care să ne convingem că a fost, de fapt, predictibil.

Înaintea alegerilor, toate sondajele îl dădeau câștigător clar pe Victor Ponta, iar jocurile păreau deja făcute. Însă încercarea de obstrucționare a votului românilor din Diaspora de către guvernul Ponta, cu implicarea directă a ministrului de Externe Teodor Meleșcanu, a creat o situație neprevăzută, cu impact major, o Lebădă Neagră.

Revolta celor care stăteau la cozile enorme de la puținele secții de votare din străinătate, prost organizate cu bună-știință, a avut un larg ecou în țară.

Oameni care nu erau hotărâți să iasă la vot, s-au enervat și numărul lor a schimbat toate calculele făcute cu doar câteva zile înainte.

Klaus Iohannis a fost ales președinte, iar Victor Ponta s-a cramponat de funcția de premier până la a doua Lebădă Neagră, incendiul de la Colectiv. Chiar și fără acest tragic eveniment, Ponta fusese încolțit deja de Liviu Dragnea care-i fusese șef de campanie. C-așa-i în PSD.

Când Mircea Geoană a pierdut alegerile în fața lui Traian Băsescu, Lebăda Neagră a fost vizita sa la Sorin Ovidiu Vântu. Evident, imediat a pierdut și președinția PSD care a fost preluată de Victor Ponta.

În 2004, Traian Băsescu devenea președinte învingându-l pe Adrian Năstase, care a mai rămas președinte al PSD până în 2005, când a fost înlocuit de Mircea Geoană.

În 2012, Adrian Năstase era condamnat definitiv în dosarul „Trofeul Calității", în care era acuzat în legătură cu strângerea de fonduri pentru campania electorală din 2004.

Liviu Dragnea n-a mai apucat să candideze, deși asta îi era intenția. În 2018, pe când era președintele PSD, a fost condamnat definitiv de Înalta Curte de Casație și Justiție la trei ani și jumătate de închisoare în procesul privind angajările fictive de la Direcția pentru Protecția Copilului Teleorman.

Cam acesta este contextul în care Marcel Ciolacu ar trebui să-și asume candidatura la alegerile prezidențiale. I-o fi ușor?

De cealaltă parte, la PNL, eventualul candidat, Nicolae Ciucă, nu pare să aibă o susținere eficientă din partea colegilor de partid.

Să nu uităm de Crin Antonescu, candidatul la alegerile prezidențiale afișat de alianța USL, care a fost președinte doar cât a fost suspendat Traian Băsescu, apoi a fost înlocuit cu Victor Ponta.

Desigur, mai există și Mircea Geoană care apare mereu pe loc fruntaș în toate sondajele, dar nu mai are niciun partid puternic în spate.

Aud în ultima vreme că toată lumea se așteaptă la o Lebădă Neagră. Adică la un eveniment neprevăzut cu impact puternic.

O contradicție evidentă.

Până una-alta, în loc de Lebădă Neagră avem un coiot nevropat, un cașalot turbat și-un babuin nehotărât.

Care-i calea cea bună de a lupta cu propaganda putinistă? Pe nevăzute, frontal, niciodată, accidental, pompieristic sau împins de la spate

STELIAN NEGREA, editor al *Newsweek România*

Poate doar în perioada comunistă propaganda prorusească, în favoarea dictatorului de la Moscova, a fost atât de agresivă. Atât de deșănțată. Și atât de nerușinată.

Spre deosebire de vremurile acelea, când nu puteai verifica din surse independente veridicitatea unor afirmații glorioase despre Rusia, acum o poți face. Și asta face propaganda și mai respingătoare.

Vezi minciuna, unii se tot încăpățânează cu termeni seci și neprietenoși dar gomoși de tipul fake news, și ți se strepezesc dinții.

Federația Rusă a avut o politică în ultimii 200 de ani care a fost extrem de nefavorabilă României. Pagube uriașe, milioane de crime, deportări și destine distruse produse României și românilor de politicile țariste, bolșevice, sovietice și rusești.

Aceasta este istoria dintre cele două țări în două fraze. Dacă mai pui și războiul din Ucraina ai și mai multe motive să ții publicul român departe de orice discurs oficial al Moscovei.

E nevoie întotdeuna de aceste minime precizări pentru că lumea uită. Inclusiv răul ce li s-a făcut și pe cel care l-a comis.

Din diferite motive: ignoranță, nepăsare, uitare, grabă, prea multe pe cap etc.

Iar cel care vrea să te manipuleze în favoarea lui va face orice ca tu să fii uituc, nepăsător, ignorant, grăbit sau să-ți aducă aminte că ai prea multe pe cap.

E treaba statului să lupte cu propaganda putinistă/rusească și dacă da până unde merge? Sau e treaba unei mâini de ONG-iști fără prea mare tragere de inimă care-și umplu timpul dintre alte două conferințe? Sau e doar treaba publicului și numai a lui acum că odată cu desprinderea de comunism și-a luat viața în propriile mâini după ce în comunism statul decidea totul pentru el?

E treaba statului, pentru că propaganda rusească atacă fundamentele statului român: de la ordinea constituțională până cea socială. De la adevărul istoric până la viitorul copiilor.

Nu îmi e clar cum luptă statul român cu propaganda putinistă. Sunt rare momentele în care luptă frontal cu aceasta. Sunt momente când pare că doarme literalmente în papuci. Și că nu ar fi dispus să facă nimic.

Sunt momente, care par cele mai numeroase, când pare că o face de lehamite sau împins din spate când întreaga societate e oripilată de declarațiile absurd de mincinoase ale vreunui ambasador sau ale vreunui oficial rus.

Poate o lupta și pe nevăzute, dar e atât de bine camuflată această luptă că nu o simt în niciun fel.

În această bătălie permanentă cu minciuna sfruntată rusească care atinge culmile absurdului și ale ridicolului desăvârșit și-au făcut locul și o mână de nelipsite ONG-uri care s-au mutat cu toate bagajele din teme ce par căzute în adormire.

În afară de unele simpozioane și conferințe online nu am remarcat vreo contribuție majoră a acestor ONG-uri. Nu au aceeași vervă nebună precum la protestele împotriva exploatării aurului de la Roșia Montană.

De altfel, în general mișcările civice au așa o timiditate când vine vorba să se lupte cu vreun dictator. Parcă mai bine l-ar buzunări în secret decât să-l critice pe față.

Și la urmă marea masă a celor cărora le este destinată minciuna rusească poate sau nu lupta coordonat sau măcar cu ceva succes împotriva acesteia?

Avem de-a face cu o biată turmă de enoriași nevinovați, ce are nevoie de ajutor constant din partea statului și probabil și a ONG-urilor, sau e o masă de revoluționari neînfricați gata să pună mâna pe pix și pe tastatură ca să lovească necruțător minciuna ce li se insinuează și le otrăvește viața?

Cu o societate românească ieșită doar declarativ din comunism în urmă cu 33 de ani, majoritatea covârșitoare a românilor are nevoie de ajutor, de mâna statului care să le arate ca la dictare unde e minciuna rusească.

Doar o mică parte a acestora au capacitatea, dorința și putirința de a ține departe minciuna sfruntată și deșănțată ce duhnește de la Moscova.

În războiul fără gloanțe ce îl precede sau îl acompaniază pe cel cu gloanțe, statul român e singurul jucător relevant. Nu întotdeuna activ. De cele mai multe ori inert și reactiv.

ONG-urile nu gustă lupta cu dictaturile. Sigur, dacă le fluturi vreun gândac aflat în pericol din cauza unei autostrăzi, ai mai mare succes să le aduci la viață.

CRONICA NATO

Trump nu mai sperie Europa

col. (R) **ION PETRESCU,** contributor al *Newsweek România*

Pentru prima oară în istoria bătrânului nostru continent, opinia publică europeană este extrem de sensibilă la viitoarele alegeri prezidențiale organizate de partenerul strategic peste Ocean. Asta pentru că este tot mai mare probabilitatea ca Donald Trump să revină la Casa Albă. Pe timpul primului său mandat, el a impulsionat țările europene aliate să își mărească alocările bugetare anuale pentru apărare și statele europene membre ale NATO s-au conformat, inițial parțial, acestei exigențe a președintelui de atunci al SUA.

Ce a uitat Donald

Mai nou, Donald Trump a declarat - în cel de-al doilea weekend din luna februarie -, că, dacă va ajunge din nou președinte, va „încuraja" Rusia să facă „orice naiba vrea" țărilor care nu au plătit banii pe care el susținea că îi datorează alianței militare.

Declarația lui Trump, făcută la un miting de campanie în Carolina de Sud, părea să prezinte NATO mai mult ca o rachetă de protecție decât o alianță. A uimit pe mulți în Europa, unde națiunile au dezvoltat capacități militare în cazul în care sprijinul SUA se dovedește a fi nesigur.

Trump a cerut de mult timp ca SUA să părăsească NATO și a pus sub semnul întrebării sprijinul american pentru aliații străini. Experții în securitate națională ai ambelor părți au spus că o astfel de gândire înțelege greșit valoarea alianțelor pentru SUA.

Niciodată până acum un președinte american – chiar și unul fost, dar care aspiră să revină la Casa Albă – nu a sugerat că ar incita un inamic să atace pe aliații americani. Dacă este de crezut declarația lui Trump, potențiala sa realegere în acest an ar putea modifica în mod fundamental ordinea mondială. Doar teoretic!...

Asta deoarece Donald Trump a uitat - intenționat sau nu - faptul că tocmai comunitatea demoratică europeană are 447 milioane de locuitori, deci de trei ori mai mult decât populația Rusiei. Prin urmare dispune de un potențial demografic care asigură un număr mai mare de bărbați mobilizabili, într-o situație ipotetică de viitoare (nedorită) confruntare militară pe continentul Europa.

Cum bine a replicat Jens Stoltenberg, secretarul general al NATO, acesta a respins orice sugestie „că țările din cadrul alianței nu s-ar apăra una pe cealaltă", după ce fostul președinte american Donald Trump a declarat că nu va respecta clauza de apărare colectivă, din cadrul alianței, dacă va fi reales.

Cu efectivele militare la vedere

Abandonarea ipotetică de către Trump a umbrelei de securitate care a apărat de mult timp pe prietenii din Europa, Asia, America Latină și Orientul Mijlociu ar putea, de asemenea, să anuleze valoarea acordurilor de securitate reciprocă cu țări precum Japonia, Filipine, Thailanda, Argentina, Australia și Panama.

Simpla posibilă decizie a statelor europene aliate - situate la frontiera estică actuală a NATO - de a acționa preventiv, la est de garnița lor cu Federația Rusă, ar crea o dificultate majoră pentru conducerea armatei ruse care s-ar trezi cu un front uriaș, de-a lungul căruia armatele aliate sunt și acum puternic motivate să asigure continuitatea statalității țărilor lor independente, suverane, decise să-și apere integritatea teritorială.

Într-un asemenea scenariu, armatele germană (181.672 militari și 34.600 de rezerviști), franceză (205.000 militari activi și 35.000 de rezerviști), britanică (184.860 militari activi și 33.210 rezerviști) și spaniolă (peste 200.000 de combatanți în armată și 15.150 de rezerviști) și italiană (165.500 de militari și 18.300 rezerviști) ar constitui eșalonul doi al aliaților din prima linie - toate forțele armate menționate fiind dotate cu tehnică de luptă modernă, parțial având și experiențe expediționare relativ recente.

Deci peste 750.000 de militari europeni - fără cei aflați la granița de est a NATO!... - în uniforme, antrenați pentru acțiuni defensive. Asta în timp ce armata rusă avea, la finele lunii decembrie 2023, circa 1.320.000 de militari activi și 2.000.000 de rezerviști.

Sigur că în cazul unei agresiuni militare răsăritene nu se reduce totul la efectivele militare aflate în prima linie și la cele dislocabile, din eșalonul

doi. Dar simpla readucere aminte a unor date publice indică imposibilitatea forţelor armate ruseşti de a trece „en fanfare" peste defensiva comună europeană.

Tot pe 10 februarie 2024, Jens Stoltenberg a spus că astfel de comentarii - precum acelea ale lui Trump - îi pun pe soldaţii europeni şi americani la un risc crescut. Unul tot ipotetic!...

Prea viclean pentru a se păcăli singur, Vladimir Putin este perfect conştient că Rusia va pierde orice confruntare terestră, aeriană şi/sau navală cu NATO.

Totuşi, printr-o politică abilă de comunicare publică, Kremlinul a reuşit inducerea unei temeri în rândurile cetăţenilor europeni faţă de... amploarea şi consecinţele posibile ale unei ipotetice invazii militare ruse.

Ce ţări NATO ar putea fi direct atacate de Rusia?

„Mă aştept ca, indiferent cine câştigă alegerile prezidenţiale, SUA vor rămâne un aliat NATO puternic şi angajat", a declarat Jens Stoltenberg, subliniind totodată că orice atac asupra unei ţări NATO va fi „întâmpinat cu un răspuns unitar şi puternic".

Comentariile lui Trump – care vin pe fondul unui război în desfăşurare în Europa, cel din Ucraina, şi al preocupărilor crescânde cu privire la activitatea militară chineză în Marea Chinei de Sud şi faţă de Taiwan – vor ridica probabil noi întrebări în rândul aliaţilor din Europa şi Asia cu privire la puterea angajamentelor SUA.

În timpul mandatului său, Trump a criticat în mod repetat diferenţele de cheltuieli din cadrul NATO şi a acuzat unele ţări că nu îşi îndeplinesc obligaţiile. El a criticat, de asemenea, pactele de apărare americane cu aliaţii asiatici Japonia şi Coreea de Sud.

Dar ultimele comentarii – cea mai recentă indicaţie că el nu ar dori să apere aliaţii NATO de atacurile ruseşti dacă va fi ales – ajung într-un moment total diferit faţă de perioada în care a fost în funcţie.

NATO este acum puternic implicată în sprijinirea apărării Ucrainei după invazia pe scară largă a Rusiei din 2022, care a declanşat o criză umanitară în masă, a aruncat Europa în cel mai mare conflict al său de după cel de-Al Doilea Război Mondial şi l-a pus pe liderul rus Vladimir Putin în situaţia de a fi acuzat de crime de război de către Curtea Internaţională de Justiţie.

SUA şi aliaţii săi au sprijinit Ucraina cu armament decisiv, instruire şi sprijin economic, deşi nu au trimis trupe în Ucraina, care nu este membră a NATO.

Conflictul a stârnit îngrijorarea că Putin ar putea avea alte ambiţii expansioniste, pe care liderul le neagă, sau că o ţară NATO ar putea fi direct atacată, respectiv Estonia, Letonia, Lituania, Polonia sau chiar România.

Invadarea vecinului ucrainean de către Rusia a determinat Suedia şi Finlanda să caute aderarea la NATO şi protecţia colectivă pe care o oferă. Finlanda a aderat la NATO în aprilie 2023, dublând graniţa alianţei cu Rusia.

Suedia s-a confruntat cu numeroase întârzieri în calea sa spre aderare, în special din partea Turciei, dar le-a depăşit treptat, cu seninătate şi măsuri interne adecvate interesului naţional.

De asemenea, NATO a menţinut colaborarea cu ţările din arealul Indo-Pacific, pe fondul preocupărilor legate de o Chină comunistă din ce în ce mai ameninţătoare. Separat, Washington a consolidat conlucrarea cu Japonia şi Coreea de Sud, care monitorizează, de asemenea, constant, agresiunea intensificată din Coreea de Nord.

Trump - dacă ajunge preşedinte în SUA -, se va putea da din nou în stambă, cu declaraţii teribiliste, dar aliaţii europeni au o defensivă proprie deloc ignorabilă de către ipotetica forţă agresoare rusă.

Putin s-a distrat cu Tucker Carlson, în interviul pe care i l-a acordat, dar opinia publică europeană nu poate fi păcălită precum aceea rusă. Iar istoria viitoarei Europe este una în care majoritatea cetăţenilor europeni îşi va impune firesc voinţa unei minorităţi războinice. A trecut vremea temerilor generate de un anumit drob de sare...

DEZNODĂMÂNT

Cronica unei morți anunțate'

Liderul opoziției ruse, Alexei Navalnîi, a murit brusc, pe 16 februarie, într-o închisoare siberiană. Autoritățile susțin că i s-ar fi făcut rău în timpul unei plimbări. Criticii lui Putin cred că Navalnîi a fost asasinat. – *Adina Mutăr*

NAVALNÎI SE AFLA ÎN ÎNCHISOAREA CUNOSCUTĂ sub numele de „Lupul polar", în regiunea arctică Yamalo-Neneț a Rusiei, unde executa o pedeapsă de peste 30 de ani pentru mai multe acuzații inventate de regimul Putin. Avea 47 de ani.

Soția sa, Iulia, a aflat vestea morții lui în închisoare când se afla la München, la Conferința de Securitate.

Venise la München împreună cu Leonid Volkov, șeful de personal al soțului ei de multă vreme, pentru a le reaminti liderilor mondiali cazul soțului ei și despre reprimarea disidenței de către guvernul lui Putin, potrivit dnyuz.com.

Conferința era deja concentrată pe amenințările de securitate din Rusia. Din păcate, a fost prea târziu pentru Navalnîi, care a „murit subit" în lagărul unde îl trimisese Putin.

Origine rusă și ucraineană

Navalnîi era de origine rusă și ucraineană. Tatăl său era din Zalissia, un fost sat de lângă granița cu Belarus, care a fost mutat din cauza dezastrului de la Cernobîl din raionul Ivankiv, regiunea Kiev, Ucraina.

A crescut în Obninsk, la 100 de kilometri de Moscova, dar și-a petrecut vacanțele cu bunica sa în Ucraina.

Alexei a absolvit școala secundară Kalinineț în 1993. A absolvit Universitatea Prietenia Popoarelor din Rusia în 1998, cu o diplomă în drept, apoi a studiat economie și finanțe la Universitatea Financiară din cadrul Guvernului Federației Ruse, absolvind în 2001.

Navalnîi a primit o bursă pentru programul Yale World Fellows de la Universitatea Yale în 2010.

Ca lider al opoziției ruse, avocat, activist anticorupție și prizonier politic, a organizat demonstrații antiguvernamentale și a candidat pentru o funcție pentru a susține reforme împotriva corupției în Rusia și împotriva președintelui Vladimir Putin și a guvernului său.

Navalnîi a fost membru al Consiliului de Coordonare a Opoziției din Rusia. A fost liderul

Navalnîi SE AFLA LA ÎNCHISOAREA LUPUL POLAR

FOTO: PROFIMEDIA IMAGES

ALEXEI NAVALNÎI, acuzat de defăimarea unui veteran al celui de-Al Doilea Război Mondial, se află într-o celulă de sticlă în timpul unei audieri la un tribunal din Moscova, la 5 februarie 2021. Șeful Fundației Anticorupție, Alexei Navalnîi, la secția de votare din școala nr. 1043, la 08 septembrie 2019. Rusia, Moscova (stânga)

partidului Rusia Viitorului și fondatorul Fundației Anticorupție.

Regimul lui Putin a căutat să-l oprească pe toate căile

Regimul lui Putin a căutat să-l oprească pe toate căile, inventând tot felul de infracțiuni.

În iulie 2013, a primit o pedeapsă cu suspendare pentru delapidare, dar i s-a permis totuși să candideze la alegerile pentru primăria Moscovei, clasându-se pe locul al doilea, cu 27% din voturi, depășind așteptările.

Abia atunci a devenit cu adevărat „Inamicul nr. 1" al Kremlinului. În 2014, Navalnîi a primit încă o pedeapsă cu suspendare pentru delapidare.

Ambele cauze penale au fost considerate pe scară largă ca fiind motivate politic, cu scopul de a-l împiedica să candideze la viitoarele alegeri.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) a decis ulterior că aceste cazuri au încălcat dreptul lui Navalnîi la un proces echitabil, dar sentințele nu au fost niciodată anulate.

În decembrie 2016, Navalnîi și-a lansat campania pentru alegerile prezidențiale din 2018, dar a fost interzis de Comisia Electorală Centrală (CEC) a Rusiei după ce s-a înregistrat, din cauza „condamnării sale penale". Curtea Supremă a Rusiei i-a respins ulterior recursul.

În 2017, a fost lansat documentarul *He Is Not Dimon to You*, care îl acuză pe Dmitri Medvedev, prim-ministrul de atunci și fost președinte, de corupție, ceea ce a dus la proteste în masă.

În 2018, a inițiat Smart Voting, o strategie de vot, tactică menită să consolideze voturile celor care se opun Rusiei Unite, partidul de guvernământ.

În august 2020, Navalnîi a fost spitalizat în stare gravă după ce a fost otrăvit cu neurotoxina noviciok.

Se afla în avion, astfel că s-a cerut evacuare medicală de urgență și așa a ajuns la Berlin, unde, după un tratament care i-a salvat viața, a fost externat o lună mai târziu.

Navalnîi l-a acuzat pe Putin că este responsabil pentru otrăvirea sa, iar o investigație a implicat agenți de la Serviciul Federal de Securitate.

În ianuarie 2021, în ciuda sfatului apropiaților săi de a lupta împotriva regimului Putin din străinătate, ca majoritatea opozanților, Navalnîi a decis să se întoarcă în Rusia, unde a fost imediat reținut sub acuzația de încălcare a condițiilor de eliberare condiționată în timp ce era internat în Germania, impuse ca urmare a condamnării sale din 2014.

SOLIDARITATE
O demonstrație în memoria politicianului rus a avut loc la 16 februarie 2024, în Piața Boris Nemțov din Praga, unde se află Ambasada Rusiei (dreapta sus). Alexei Navalnîi, otrăvit pe aeroport, postează prima fotografie din Spitalul Charite, Berlin, Germania, la 15 septembrie 2020

NAVALNÎI l-a acuzat pe Putin CĂ A COMANDAT OTRĂVIREA SA CU NOVICIOK

Garry Kasparov: „Dacă nu veți lupta, să nu-i pronunțați numele"

Reacțiile n-au întârziat să apară, cele mai vehemente fiind din partea lui Garry Kasparov, Mare Maestru rus de șah, fost campion mondial la șah (1985–2000), care a format mișcarea Frontului Civil Unit care se opune administrației și politicilor lui Vladimir Putin.

„Astăzi ar fi o zi bună pentru a confisca 300 de miliarde de dolari în active rusești și a le da Ucrainei. Tucker este încă la Moscova? Va fi uimit de prețul mic al vieții umane în Rusia lui Putin.

Politicienii occidentali preferă ca luptătorii opoziției să fie martiri. Ei pot lăsa flori și pot spune cuvinte frumoase în timp ce negociază cu criminalul, necontestați în ipocrizia lor. Navalnîi a fost un luptător și, dacă nu vor lupta, ar trebui să nu-i pronunțe

FOTO: PROFIMEDIA IMAGES

numele astăzi", a scris Kasparov pe X/Twitter. Evgenia Kara-Murza, soția lui Vladimir Kara-Murza, alt opozant al lui Putin condamnat la 25 de ani de închisoare: „În timpul ședinței de judecată de ieri, Alexei a arătat bine și a fost, ca întotdeauna, binedispus. După ce am fost martoră la două atacuri de asasinat asupra soțului meu, respect decizia echipei sale de a se abține de la comentarii până când îl vor putea vedea pe Alexei. Inima mea este cu cei dragi lui".

Dmitro Kuleba, ministrul de Externe al Ucrainei: „Politkovskaia, Litvinenko, Magnițki, Nemțov, Navalnîi sunt doar câteva dintre cele mai cunoscute nume de pe lunga listă a criticilor uciși de Putin. A existat indignare după fiecare crimă, dar Putin a scăpat în cele din urmă, iar liderii mondiali i-au strâns din nou mâna. Acest lucru l-a încurajat să continue să omoare oameni". N

Cum sunt eliminați criticii lui Putin:

otrăviri, împușcări, accidente de avion, căderi de la fereastră

Indiferent că au fost agenți KGB, „apropiați", jurnaliști sau opozanți vocali ai lui Putin, mai toți au trecut prin același test - Umbra morții lui Putin. – *Daniel Toşa*

DE LA OTRĂVIREA FOSTULUI agent KGB Alexander Litvinenko, până la moartea în închisoare a liderului opoziției Alexei Navalnîi, o serie de critici de profil înalt ai lui Vladimir Putin au murit, în timp ce alții se află în închisoare sau în exil, însă toate cazurile au același tipar. Kremlinul neagă în mod obișnuit implicarea.

Alexei Navalnîi a devenit cea mai recentă victimă a lui Vladimir Putin dintr-o serie de decese ale criticilor președintelui rus Vladimir Putin.

De-a lungul celor peste două decenii petrecute la vârful Kremlinului, o serie de opozanți ai lui Putin au avut parte de „accidente nefericite" - inclusiv încarcerarea, împușcarea în plină stradă sau otrăvirea cu ceai cu poloniu-210 sau doborârea intenționată a unui avion în care se afla inamicul dictatorului de la Kremlin.

Cine sunt cei care au îndrăznit să-l înfrunte pe tiranul de la Moscova și cum au fost pedepsiți

ALEXEI NAVALNÎI

ALEXEI NAVALNÎI

Născut într-un sat din vestul Moscovei, Alexei Navalnîi a fost fiul unor industriași și avea să devină unul dintre cei mai cunoscuți critici ai lui Putin.

Activismul său politic, inclusiv investigațiile extinse privind corupția la nivel înalt și candidatura la funcția de primar al Moscovei, i-au adus faima și mulți au crezut că reprezintă o amenințare pentru Putin.

În august 2020, lupta sa împotriva președintelui rus a ajuns pe prima pagină a ziarelor din întreaga lume. La scurt timp, Navalnîi s-a îmbolnăvit grav într-un zbor din Siberia spre Moscova și a fost transportat cu avionul, încă în comă, la Berlin.

Echipa sa a acuzat Kremlinul că l-a otrăvit, acuzație negată, ca de fiecare dată, de Kremlin.

Medicii germani au confirmat că a fost otrăvit cu noviciok - un agent neurotoxic din epoca sovietică - iar recuperarea sa a durat luni de zile.

În ciuda pericolului de a fi încarcerat, Navalnîi a ales să se întoarcă în Rusia, unde a fost ulterior arestat, condamnat pentru acuzații pe care le-a considerat motivate politic și trimis într-o colonie penală rusă.

Navalnîi, în vârstă de 47 de ani, era ținut într-o închisoare, la aproximativ 40 de mile nord de Cercul Arctic, unde fusese condamnat la 19 ani de detenție sub un „regim special". Într-un videoclip de la închisoare, în ianuarie, el părea slăbit, cu capul ras.

La 16 februarie, lagărul unde a fost încarcerat a anunțat că Navalnîi a murit după ce i s-ar fi făcut rău în timpul unei plimbări.

„Navalnîi s-a simțit rău după o plimbare, pierzându-și aproape imediat cunoștința. Imediat a sosit personalul medical și a fost chemată o echipă de ambulanță. Au fost efectuate măsuri de resuscitare care nu au dat rezultate pozitive. Paramedicii au confirmat decesul condamnatului. Cauzele morții sunt în curs de a fi stabilite", se spune în comunicat.

Președintele Vladimir Putin a fost informat despre moartea lui Navalnîi, a informat agenția de presă de stat TASS.

BORIS NADEJDIN

Politicianul de opoziție, Boris Nadejdin, a declarat că va candida împotriva lui Putin la alegerile prezidențiale din 2024.

Nadejdin a declarat că a adunat peste 200.000 de semnături din întreaga Rusie, suficiente pentru a putea să-i devină contracandidat lui Vladimir Putin.

El i-a surprins pe unii analiști prin criticile sale puternice la adresa a ceea ce Kremlinul numește „operațiunea sa militară specială" din Ucraina, numind războiul o „greșeală fatală" și promițând să încerce să-i pună capăt prin negocieri.

La 8 februarie, el a declarat că i s-a interzis să candideze la alegeri, iar Comisia Electorală Centrală a declarat că a găsit „deficiențe" în semnăturile colectate de campania sa.

El a promis că va face apel la Curtea Supremă a Rusiei, adăugând: „Participarea la alegerile prezidențiale din 2024 este cea mai importantă decizie politică din viața mea. Nu renunț la intențiile mele".

BORIS NADEJDIN

Nadejdin a declarat că nu îi este teamă să vorbească, „pentru că am o viață lungă" și că a înfruntat moartea de mai multe ori. Din păcate, șansele lui sunt aproape nule într-o dictatură închisă precum Rusia.

EVGHENI PRIGOJIN

Ascensiunea lui Evgheni Prigojin, supranumit „Bucătarul lui Putin", de la vânzător de hot-dog la șeful unei armate private, singura care a obținut rezultate pe frontul din Ucraina și care a mărșăluit asupra Moscovei, a fost remarcabilă.

Mercenarii săi din Grupul Wagner erau renumiți atât pentru brutalitatea

FOTO: PROFIMEDIA IMAGES

EVGHENI PRIGOJIN

lor în Ucraina, dar și pentru influența lor în Africa.

Prigojin a devenit din ce în ce mai vocal în criticile sale la adresa armatei ruse și a comandamentului său de vârf.

Atunci când forțele sale au început un marș spre Moscova, din orașul Rostov, situat în sudul țării, a părut a fi cea mai mare provocare la adresa lui Putin din ultimele decenii, dar aparenta tentativă de lovitură de stat a eșuat la jumătatea drumului spre capitală.

În august 2023, Prigojin a avut parte de o moarte fulgerătoare când avionul privat în care se afla s-a prăbușit la nord de Moscova, după ce armata rusă a tras direct în avion.

Kremlinul a negat și de această dată asasinarea lui Prigojin, calificând acuzațiile privind implicarea lui Putin drept „o minciună absolută".

ANNA POLITKOVSKAIA

Ziua de 7 octombrie 2006, fix de ziua de naștere a lui Putin, rămâne încă o pată neagră plină de sânge în istoria Rusiei după ce jurnalista Anna Politkovskaia a fost împușcată în holul blocului în care locuia.

Jurnalistă extrem de critică la adresa liderului de la Kremlin, Anna Politkovskaia a scris, în cartea sa „Rusia lui Putin" și în publicația „Novaia Gazeta", despre abuzurile rușilor în Cecenia.

Uciderea ei a dus la afirmații potrivit cărora Putin nu a făcut suficient pentru a proteja mass-media.

ANNA POLITKOVSKAIA

BORIS NEMȚOV

Președintele a descris crima ca fiind „abominabilă prin cruzimea ei" și a comentat că moartea ei a cauzat mai multe probleme pentru Kremlin decât munca ei.

BORIS NEMȚOV

Fost viceprim-ministru al Rusiei în timpul președintelui Boris Elțîn, Boris Nemțov a fost un critic înverșunat al lui Putin și un lider proeminent al opoziției.

El lucrase la un raport care examina rolul Rusiei în conflictul din Ucraina în 2015.

Dar, la vârsta de 55 de ani, a fost ucis înainte de a fi terminat raportul. Nemțov a fost împușcat mortal pe un pod aflat la doar câțiva metri de Kremlin, în timp ce se îndrepta spre casă, noaptea, împreună cu prietena sa.

Cinci bărbați au fost găsiți vinovați de organizarea și executarea asasinatului la comandă. Zaur Dadayev, un ofițer din cadrul forțelor de securitate ale liderului cecen și aliatului lui Putin, Ramzan Kadîrov, a fost găsit vinovat pentru că a tras focurile de armă fatale.

Kremlinul a negat și de această dată implicarea în această crimă.

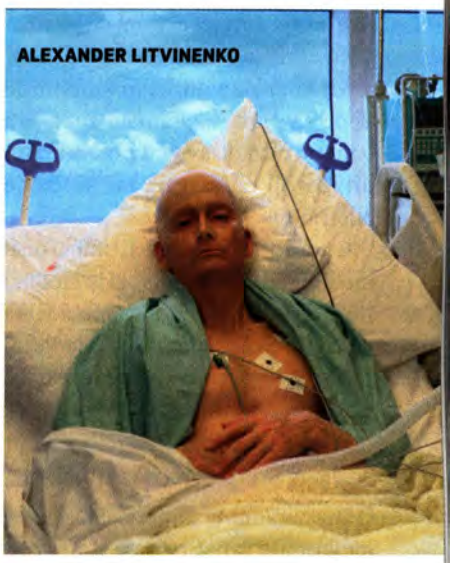

ALEXANDER LITVINENKO

ALEXANDER LITVINENKO

Fost agent al serviciului de securitate rus FSB, Alexander Litvinenko a fugit din Rusia și a obținut în cele din urmă cetățenia britanică.

El l-a acuzat pe Putin atât pentru corupție, cât și pentru celebrele atentate cu bombă din apartamentele din Moscova, pe care Putin, pe atunci prim-ministru, le-a folosit ca motiv pentru a declanșa

GARRY KASPAROV

cel de-al doilea război cecen în 1999. Acesta s-a dovedit extrem de popular și a contribuit la aducerea sa la putere.

Litvinenko a murit în noiembrie 2006, la câteva săptămâni după ce a băut un ceai otrăvit cu poloniu-210, un izotop radioactiv rar și foarte puternic.

Otrava a fost ingerată în timpul unei întâlniri cu doi spioni ruși la Hotelul Millennium din Londra, iar uciderea se crede că a fost aprobată de Putin însuși. Rusia a negat întotdeauna orice implicare.

GARRY KASPAROV

Considerat unul dintre cei mai mari jucători de șah din toate timpurile, Garry Kasparov trăiește în exil la New York din 2013.

Fostul campion mondial a devenit un critic total al regimului Putin și a luat parte la unele dintre protestele de stradă ale opoziției organizate în masă de Alexei Navalnîi.

El a declarat că se teme pentru viața lui dacă s-ar mai întoarce vreodată în Rusia. Kasparov a venit de mai multe ori în România, unde a participat la diferite campionate de șah și a vorbit în exclusivitate pentru *Newsweek România*.

RAVIL MAGANOV

Președintele consiliului de administrație al celui de-al doilea mare producător de petrol din Rusia, Lukoil, Ravil Maganov a criticat deschis războiul din Ucraina.

Într-o declarație din martie 2022, consiliul de administrație a cerut „încetarea cât mai curând a conflictului armat" și și-a exprimat „empatia sinceră pentru toate victimele".

Acesta a adăugat: „Susținem cu tărie o încetare a focului de durată și o soluționare a problemelor prin negocieri serioase și diplomație". În luna septembrie a aceluiași an, Maganov, în vârstă de 67 de ani, a murit după ce se pare că a căzut de la o fereastră de la etajul șase al Spitalului Clinic Central din Moscova, potrivit SkyNews.

RAVIL MAGANOV

PAUL KLEBNIKOV

Jurnalistul de investigație Paul Klebnikov, un american de origine rusă, a fost ucis în fața biroului său, în 2004, la Moscova, în urma unui schimb de focuri de armă. El era editorul revistei *Forbes* Rusia și scrisese despre corupție.

PAUL KLEBNIKOV

Forbes publicase, de asemenea, o listă a celor mai bogați oameni din țară.

NATALIA ESTEMIROVA

Natalia Estemirova a fost o militantă premiată pentru drepturile omului care a adunat dovezi ale abuzurilor din Cecenia de la începutul celui de-al doilea război din 1999.

Ea a fost răpită în apropierea casei sale, la 15 iulie 2009, în capitala cecenă, Groznîi.

Câteva ore mai târziu, trupul ei a fost găsit într-o zonă împădurită, cu răni de armă de foc în cap și în piept.

Președintele de atunci, Dmitri Medvedev, a respins afirmațiile conform cărora liderul cecen Ramzan Kadîrov ar fi fost responsabil și a su-

FOTO: PROFIMEDIA IMAGES

SERGHEI IUȘENKOV

gerat că uciderea a fost făcută pentru a discredita Kremlinul.

DENIS VORONENKOV

Fost politician rus, Denis Voronenkov a fost un critic deschis al lui Putin.

Anterior membru al fracțiunii comuniste din camera inferioară a Dumei de Stat (Parlamentul rus n.red.), Voronenkov a fugit în Ucraina, în 2016, și a primit cetățenia ucraineană.

El a fost împușcat mortal la Kiev în martie 2017.

Președintele de atunci al Ucrainei, Petro Poroșenko, a descris uciderea sa ca fiind un „act de terorism de stat" din partea Rusiei - o acuzație respinsă din nou de Kremlin.

BORIS BEREZOVSKI

Fostul miliardar Boris Berezovski trăia în exil în Marea Britanie din 2000, când a fost găsit mort în 2013.

El și-a făcut averea în Rusia în anii 1990, în timpul vânzării masive a activelor de stat după prăbușirea Uniunii Sovietice. Cândva incredibil de bogat, în ultimii săi ani se crede că averea sa s-a diminuat.

James Nixey, șeful programului pentru Rusia de la Chatham House, l-a descris anterior ca fiind „cel mai virulent critic anti-Kremlin și anti-Putin dintre oligarhi". „Era cu siguranță dispus să își cheltuiască banii, puținii care i-au mai rămas, în încercarea de a pune capăt actualului regim din Rusia".

Berezovski a fost găsit mort în locuința sa din Berkshire. O anchetă a înregistrat un verdict deschis pe fondul unor dovezi contradictorii cu privire la modul în care corpul său a fost găsit spânzurat.

SERGHEI SKRIPAL

Fost colonel în cadrul serviciilor secrete militare ruseşti înainte de a pleca din țară, în 1999, Serghei Skripal a lucrat la Ministerul de Externe al Rusiei până în 2003.

A fost arestat la Moscova un an mai târziu și a mărturisit că a fost recrutat de serviciile secrete britanice în 1995.

BORIS BEREZOVSKI

El a declarat că a oferit informații serviciilor secrete britanice despre agenții ruși din Europa în schimbul a aproximativ 100.000 de dolari.

Skripal a fost încarcerat, dar ulterior a fost eliberat în cadrul unui schimb de spioni și s-a mutat în Marea Britanie.

În 2018, împreună cu fiica sa, el a fost otrăvit cu agentul neurotoxic noviciok, aceeași otravă care i-a fost administrată și lui Navalnîi, dar cei doi au supraviețuit atacului.

Kremlinul a negat și de această dată că Rusia a fost implicată în vreun fel în otrăvire, calificând drept „inacceptabile" acuzațiile britanice potrivit cărora un atac ar fi fost aprobat de înalți oficiali ruși.

SERGHEI IUȘENKOV

Politicianul liberal rus, Serghei Iușenkov, a fost împușcat mortal într-o suburbie a Moscovei, în 2003.

Membru al Dumei de Stat și fost colonel în armata sovietică, Iușenkov a fost împușcat de mai multe ori în fața blocului său de locuințe.

El a fost implicat în înființarea Partidului Rusia Liberală, care a fost înregistrat pe deplin cu doar câteva ore înainte de a fi ucis.

Iușenkov fusese dispus să vorbească deschis împotriva lui Putin și a războiului din Cecenia.

INTERVIU

Cum se pregătește Veolia România pentru un an complicat economic și social

În fața unei economii dinamice și a creșterilor de prețuri, companiile din sectorul utilităților din România se confruntă cu provocări complexe anul acesta. – *Andrei Vasilescu*

ÎNTR-UN INTERVIU ACORDAT *Newsweek România*, Mădălin Mihailovici *(foto)*, CEO Veolia România, a detaliat strategiile adoptate pentru a naviga în acest peisaj economic și legislativ instabil, cu accent pe identificarea și explorarea de noi oportunități în piață.

***Newsweek România*: Care considerați că vor fi cele mai mari provocări pentru domeniul în care activați, în anul 2024?**

Mădălin Mihailovici, CEO Veolia: În 2024, sectorul utilităților din România se confruntă cu o dublă perspectivă. Dinamismul economic oferă oportunități de creștere, însă escaladarea prețurilor reprezintă o provocare operațională.

Cu patru rânduri de alegeri anul acesta, incertitudinea și instabilitatea economică își vor lăsa amprenta.

Navigarea în acest peisaj complex impune o adaptabilitate crescută pentru companiile de utilități, prin valorificarea oportunităților generate de investițiile în infrastructură, dar și a celor pentru alinierea la standardele de mediu europene în continuă evoluție.

Sunt probabile investiții chiar și în acest context de instabilitate economică și legislativă, determinate de imperativul de a spori eficiența, fiabilitatea și durabilitatea. Astfel, în ciuda provocărilor evidente, se deschid oportunități interesante pentru industrie în acest an, iar cei care pot să se adapteze rapid la schimbările de pe piață și să integreze inovațiile vor avea posibilitatea să capitalizeze pe noile tendințe și să obțină avantaje competitive.

Aceasta este direcția strategică pe care ne-am asumat-o și noi, la Veolia România, chiar dacă anul abia a început.

Astfel, Veolia România Soluții Integrate (VRSI) a obținut prelungirea contractului de concesiune pentru Orașul Otopeni, urmând să asigure serviciile de captare, tratare și distribuție a apei potabile, precum și colectarea, epurarea și evacuarea apelor uzate, pentru cei peste 21.000 de locuitori, până în anul 2045.

De asemenea, tot VRSI a câștigat licitația organizată de Compania Națională Aeroporturi București pentru a opera pentru încă cinci ani sistemele de alimentare cu apă și canalizare pe platforma Aeroportului Internațional „Henri Coandă" București, cel mai important aeroport al țării, cu un tranzit anual de 15 milioane de pasageri.

Ce rezultate ați obținut în 2023, comparativ cu estimările inițiale?

În 2023, am avut rezultate semnificative în implementarea proiectelor de modernizare a sistemului public de alimentare cu apă și canalizare, depășind în mod favorabil estimările inițiale stabilite.

Cu un buget alocat de aproximativ 41,8 milioane de euro pentru aceste inițiative, am reușit să finalizăm modernizarea și/sau extinderea a aproximativ 26 de kilometri de rețea de apă și 14 kilometri de rețea de canalizare.

Aceste realizări au depășit proiecțiile noastre inițiale, reflectând eficiența și dedicarea echipei noastre în gestionarea proiectelor de infrastructură esențiale. Implementarea extinderilor și modernizărilor a avut un impact semnificativ asupra calității serviciilor oferite comunităților noastre, contribuind la creșterea accesibilității și a fiabilității sistemului de alimentare cu apă și canalizare.

Pentru 2024, estimăm că vom investi alte 40 milioane de euro pentru proiectele de modernizare a rețelelor de alimentare cu apă și canalizare.

Tot anul trecut, am alocat nu mai puțin de 37 de milioane de lei pentru

investiții în protecția mediului, cu accent pe dezvoltarea producției de energie regenerabilă.

Care sunt principalele puncte ale strategiei dumneavoastră de business pentru anul în care tocmai am intrat?

În vederea asigurării unei creșteri sănătoase, sustenabile, ne vom concentra asupra consolidării eficienței operaționale prin optimizarea tuturor proceselor interne, menținând aceleași standarde de calitate.

Totodată, ne vom focaliza eforturile pe identificarea și explorarea de noi oportunități în piață, atât în ceea ce privește serviciile existente, cât și prin diversificarea portofoliului cu servicii integrate, pentru a răspunde nevoilor în continuă schimbare ale comunităților locale: de la construcția până la operarea de stații de epurare, de la integrarea de soluții de eficiență energetică sau energie verde până la soluții de management integrat al resurselor de apă.

Bineînțeles, sustenabilitatea rămâne un pilon esențial al strategiei noastre. Ne-am asumat angajamentul de a implementa practici și tehnologii prietenoase cu mediul în toate aspectele activității noastre, contribuind astfel la obiectivele de dezvoltare urbană durabilă și consolidând reputația noastră în comunitate.

Ce măsuri luați pentru a face față fluctuațiilor economice și riscurilor financiare în contextul incertitudinilor globale din 2024?

Ne concentrăm asupra unui plan strategic robust pentru a gestiona fluctuațiile economice și a minimiza riscurile financiare. În primul rând, am consolidat procesele de evaluare a riscurilor, identificând și cuantificând potențialele amenințări, astfel încât să putem implementa măsuri preventive eficiente.

Investițiile noastre au fost direcționate către tehnologii de vârf și inovații care să optimizeze eficiența operațională și să reducă costurile pe termen lung.

Prin investiții de peste 7 milioane de euro, am devenit la nivel local prosumatori în patru din șapte proiecte care vizează sisteme fotovoltaice, precum Grozăvești, Vitan, Pantelimon și Băneasa, și producător în celelalte trei, respectiv stațiile de pompare Nord și Sud și stația de tratare Roșu.

Aceste investiții au avut un impact pozitiv asupra costurilor directe cu energia electrică și au consolidat independența energetică a companiei noastre, prin utilizarea surselor de energie regenerabilă.

În același timp, am adoptat o abordare proactivă în gestionarea portofoliului financiar, diversificând sursele de finanțare și implementând strategii de gestionare a lichidității. Acest lucru ne-a permis să fim mai flexibili în condițiile unui mediu economic imprevizibil.

Sustenabilitatea rămâne un pilon esențial al strategiei Veolia România

Având în vedere provocările pe care le aduce 2024, în special cele economice, dar și legislative și electorale, cum abordați aspectele legate de sustenabilitate și protecția mediului în contextul presiunilor pentru reducerea impactului asupra resurselor naturale?

Veolia, cu peste 170 de ani de experiență în domeniul serviciilor de mediu și al gestionării resurselor, rămâne fermă în angajamentul său față de sustenabilitate și energie regenerabilă. Abordarea noastră strategică este orientată nu doar spre a face față acestor provocări, ci și spre a le valorifica pentru a atinge poziția de campion global al transformării ecologice.

În primul rând, înțelegem că presiunile inflaționiste necesită o abordare diligentă a gestionării resurselor. Veolia folosește aceste provocări ca un impuls pentru optimizarea operațiunilor și utilizarea resurselor.

Prin utilizarea unor tehnologii inovatoare și eficiente, reducem costurile și îmbunătățim viabilitatea economică generală a inițiativelor noastre de sustenabilitate. Această abordare nu numai că ne sporește competitivitatea, dar asigură, de asemenea, că angajamentul nostru față de energia regenerabilă rămâne sustenabil din punct de vedere financiar.

La nivel local, de exemplu, doar în ceea ce privește consumul de energie electrică, implementarea unor măsuri precum modernizarea iluminatului exterior, achiziționarea de mașini electrice și instalarea stațiilor de încărcare au avut un impact semnificativ. Prin aceste inițiative și nu numai, consumul specific de energie electrică pe m^3 de apă tratat a înregistrat o scădere semnificativă, ajungând în prezent să fie de circa 3 ori mai mic decât în anul 2002.

FOTO: SHUTTERSTOCK

UMBRA RĂZBOIULUI

de OVIDIU NAHOI

Varianta ca Rusia să extindă operațiunile militare împotriva democrațiilor europene pare lipsită de orice logică. Dar logica rusească funcționează diferit de a noastră

ANUL 2024, CÂND JUMĂTATE din populația lumii va fi chemată să voteze, a început cu mesaje îngrijorătoare din partea mai multor oficiali europeni, civili și militari: Rusia ar putea extinde războiul și asupra democrațiilor aliate – dacă nu acum, în câțiva ani. Iar Occidentul transmite Moscovei semnale de descurajare.

Totul a început în primele zile ale anului 2024, când comandantul șef militar al Suediei, generalul Micael Bydén, le-a spus conaționalilor că ar trebui să se pregătească mental pentru posibilitatea unui război pe măsură ce țara se îndreaptă spre aderarea la NATO. Bydén a avertizat că „războiul Rusiei împotriva Ucrainei este doar un pas, nu un joc final".

Știrea a făcut imediat carieră în agențiile de presă din toată lumea. Nu e deloc ceva obișnuit ca un oficial dintr-o țară care nu a mai purtat război de peste 200 de ani să-și avertizeze concetățenii în legătură cu tot ce poate fi mai rău.

Apoi, avertismentele legate de amenințarea războiului s-au înmulțit, de-a lungul și de-a latul Europei.

În primul său discurs din 2024, secretarul Apărării din Marea Britanie, Grant Shapps, a prezentat o imagine întunecată a unei lumi aflate înainte de război, împotriva Marii Britanii și a Occidentului.

Oficialul a afirmat că Marea Britanie trebuie să se pregătească pentru noi războaie care implică China, Rusia, Iran și Coreea de Nord. Și aceasta, la orizontul următorilor cinci ani.

Potrivit aprecierilor ministrului britanic, conflictele din Orientul Mijlociu și Ucraina sunt doar precursorii unor ciocniri de mare amploare în viitor. „Era dividendelor păcii" care a venit odată cu sfârșitul Războiului Rece, s-a încheiat. Căderea Zidul Berlinului „rămâne o amintire îndepărtată și am încheiat un cerc, trecând de la o lume postbelică la cea antebelică", a avertizat Shapps.

El le-a cerut membrilor NATO să-și mărească cheltuielile pentru apărare la cel puțin 2% din PIB și a avertizat că bazele ordinii internaționale bazate pe reguli sunt „zdruncinate până la miez".

În Germania, cotidianul popular *Bild*, a scos la iveală documente ale Ministerului Apărării, potrivit cărora Europa ar trebui să se pregătească pentru un potențial război cu Rusia încă din acest an sau viitor.

Potrivit informațiilor militare clasificate publicate de ziar, forțele armate germane se pregătesc deja pentru scenariul în care Vladimir Putin va extinde războiul dincolo de Ucraina. Rusia ar putea să profite de perioada de tranziție după alegerile prezidențiale din SUA.

Scenariul unui război hibrid ar cuprinde lansarea unor „atacuri cibernetice severe" asupra țărilor baltice. În același timp, regimul lui Putin ar putea folosi aparatul său de propagandă pentru a anunța „conflicte la graniță" fictive sau „revolte cu numeroși morți", de asemenea inventate. Acestea, alături de o eventuală acțiune „sub steag fals", ar constitui pretextul pentru ca Rusia să atace pe teritoriul Alianței Atlantice.

Și tot în Germania, ministrul Apărării, Boris Pistorius, estima recent că un atac al Rusiei asupra aliaților ar putea să se producă în „cinci până la opt ani".

În plină îngrijorare legată de mișcările Rusiei, NATO desfășoară, din 22 ianuarie și până în 31 mai, cel mai amplu exercițiu de după Războiul Rece.

Exercițiul „Steadfast Defender" („Apărător ferm") implică 90.000 de oameni din treizeci și două de țări aliate, cei 31 de membri ai NATO plus Suedia, ținută încă la ușă de Ungaria.

Manevrele au loc de la Atlantic până la flancul estic al NATO și au la bază un scenariu de apărare împotriva unui „adversar de dimensiuni comparabile", conform terminologiei Alianței. NATO desemnează astfel Rusia, fără a o numi.

Lecția amară a „comunizării" Estului

Dar cât de gravă este amenințarea? Sau, mai bine zis: ce poate fi în mintea rușilor?

Nu există îndoială: dacă Ucraina va fi învinsă și statul se va prăbuși, Rusia își va continua avansul. Ultimatumul din decembrie 2021 adresat de Kremlin puterilor occidentale nu lasă loc la prea multe discuții. Putin a cerut retragerea NATO pe aliniamentele din 1997, deci părăsirea Europei Centrale și de Est. Ceea ce înseamnă că, odată Ucraina răpusă, Moscova ar urma să-și concentreze atenția pe acest obiectiv: alungarea occidentalilor din fostul spațiu comunist și impunerea propriei influențe.

Asemănările cu perioada care a urmat celui de-Al Doilea Război Mondial nu pot fi evitate. URSS și-a impus atunci propriile guverne-marionetă în estul Europei. Azi, Ungaria lui Orban și Slovacia lui Fico sunt deja colaboratori fideli ai Moscovei.

La București, extrema dreaptă este în ascensiune. Iar dacă formațiunea AUR, condusă de George Simion, doar preia narativele propagandei ruse respingând orice legătură cu Kremlinul, nu același lucru se întâmplă cu formațiunea SOS a Dianei Șoșoacă. Aceasta nu-și ascunde simpatia față de Rusia, ba chiar

INFLUENT
în Balcanii
considera

TA RUSIEI
de Vest este
bilă

PREȘEDINTELE Comitetului militar al Organizației Tratatului Atlanticului de Nord (NATO), Rob Bauer (centru), comandantul suprem aliat în Europa (SACEUR), generalul Christopher Cavoli (stânga), și comandantul suprem aliat adjunct al NATO pentru transformare, generalul Chris Badia, la reuniunea șefilor militari ai apărării din cadrul NATO la Bruxelles, Belgia, 18 ianuarie 2024 (sus). Alexandr Vucic, președintele Serbiei, face jocurile lui Putin.

FOTO: PROFIMEDIA IMAGES

face din aceasta stindard electoral. Iar Șoșoacă pare să-l fi depășit pe Simion în intențiile de vot la prezidențiale.

În Bulgaria, influența rusă în politica internă este puternică. Există câte o „partidă rusă" în partidele tradiționale precum Socialiștii sau GERB (centru-dreapta), în timp ce naționaliștii sunt declarat pro-ruși. Legăturile istorice, culturale și afective dintre cele două națiuni sunt vechi și puternice.

Opoziția din Republica Moldova este pronunțat pro-rusă. Autoritățile de la Chișinău au denunțat în multiple rânduri existența unui război hibrid instrumentat de Moscova. Partidul Șor (Renaștere) a fost dizolvat tocmai sub acuzația că făcea parte din planul Rusiei în cadrul războiului hibrid.

Influența Rusiei în Balcanii de Vest este, de asemenea, considerabilă și chiar a crescut, pe fondul frustrărilor acumulate în regiune ca urmare a blocajelor în aderarea la UE a statelor din regiune. Moscova îl susține pe liderul sârb bosniac Milorad Dodic, care amenință cu secesiunea în cazul în care republica multietnică ar urma calea occidentală.

Rusia este acuzată că întreține tensiunile sârbo-kosovare și, de asemenea, are o influență semnificativă în Muntenegru, unde ar fi contribuit la organizarea unei lovituri de stat, în 2016. Tot Rusia a inflamat, de ambele părți, tensiunile dintre Grecia și Macedonia de Nord. Sau cele dintre Bulgaria și aceeași republică ex-iugoslavă.

Alexander Vucic, președintele autoritar al Serbiei, a dus în permanență o politică ambivalentă și nu s-a alăturat sancțiunilor occidentale la adresa Rusiei, după invadarea Ucrainei.

Presat de liderii Uniunii Europene, care i-au sugerat că ar fi timpul să aleagă - pe fondul revigorării proceselor de aderare - Vucic a dat, inițial, mesaje favorabile Occidentului.

Dar protestele masive ale opoziției, care a acuzat fraudarea alegerilor din decembrie, l-au împins din nou pe liderul de la Belgrad către un discurs anti-occidental. El a pus pe seama Vestului organizarea protestelor și, potrivit mai multor raportări mass-media, ar fi cerut sprijinul Rusiei pentru reprimarea protestelor.

Într-un mesaj postat pe canalul rus Telegram, la începutul lunii februarie, fostul președinte rus Dmitri Medvedev, vicepreședintele Consiliului de Securitate al Rusiei, a cerut sprijinirea partidelor „antisistem" din Occident, în contextul super-anului electoral 2024. Semnalul este unul neobișnuit, chiar și pentru

Medvedev, care adesea a lansat declarații surprinzătoare sau bombastice, inclusiv privitoare la amenințarea nucleară.

„Sarcina noastră este să sprijinim acești politicieni și partidele lor din Occident în toate modurile posibile, ajutându-i apertum et secretum (deschis și în secret, n.r.), pentru a obține rezultate corecte în alegeri", a scris Medvedev, conform ziarului francez *Le Figaro*.

Dmitri Medvedev și-a exprimat speranța că la viitoarele alegeri europene, unele partide „anti-sistem" să se alăture „establishmentului politic". „Sosirea lor la putere ar putea îmbunătăți radical peisajul politic al Occidentului", sugerează vicepreședintele Consiliului de Securitate. El s-a bucurat că „liderii vechilor forțe politice din Europa și Statele Unite" se tem de ele.

Susținerea de către Rusia a partidelor radicale, anti-sistem, pe tot cuprinsul lumii libere, nu mai este o surpriză. Unele și-au declarat deschis simpatiile pro-ruse, altele neagă orice legătură în timp ce preiau narațiunile și dezinformările lansate de la Kremlin.

Însă, oficial, Kremlinul nu a afirmat niciodată că susține în mod activ anumite partide din statele democratice și a respins acuzațiile că s-ar implica în procesele electorale. Mesajul lui Medvedev apare ca un semn de cotitură, iar Moscova nu mai ascunde faptul că are anumiți favoriți în alegerile europene.

Punctele slabe ale Europei

În acest moment, flancul nordic pare a fi cel mai vulnerabil în perspectiva unui atac rusesc. Statele baltice resimt în mod deosebit amenințarea, atât dinspre exclava rusă Kaliningrad cât și dinspre vecinul Belarus. Anul trecut, Minskul a primit rachete nucleare tactice din partea Rusiei, o acțiune care a stârnit preocupări majore în Occident. Furnizarea armelor tactice s-a încheiat în cursul lunii ianuarie, au anunțat autoritățile din Belarus.

Modul în care este conceput exercițiul tactic al NATO „Steadefast Defender" evidențiază preocupările aliaților. Manevrele vor implica teritoriile Germaniei, Poloniei, Lituaniei, Letoniei și Estoniei.

O atenție specială este acordată Coridorului Suwalki, o zonă de câteva zeci de kilometri care desparte zona Kaliningrad de Belarus. Acest spațiu este considerat unul dintre cele mai slabe puncte ale Alianței în ceea ce privește o posibilă ofensivă rusă. Se crede că un atac surpriză al Rusiei, combinat cu instituirea unei zone de interdicție aeriană ar putea izola statele baltice făcând foarte dificil un răspuns aliat. De asemenea, exercițiul va acorda o atenție deosebită desfășurării forței de reacție rapidă a NATO în Polonia, precum și în statele baltice.

Scenariul unui RĂ
unor atacuri cibern

SECRETARUL BRITANIC AL APĂRĂRII, Grant Shapps (stânga), s-a întâlnit cu secretarul apărării, Lloyd Austin, la Pentagon, pe 31 ianuarie (stânga). Comandantul-șef al Suediei, Micael Bydén, în timpul discursului susținut în cadrul Conferinței Societății și Apărării de la Salen.

Comandantul Suprem Aliat în Europa, generalul american Christopher Cavoli, a declarat într-o conferință de presă că „aceasta va fi o demonstrație clară a unității noastre, a puterii noastre și a hotărârii noastre de a ne proteja reciproc". Flancul sudic, la Marea

ZBOI HIBRID cuprinde lansarea etice severe asupra țărilor baltice

FOTO: PROFIMEDIA IMAGES

Neagră, pare a fi în acest moment mai adăpostit, în condițiile în care Ucraina a repurtat câteva succese notabile în zonă, de la reluarea controlului asupra Insulei Șerpilor la scufundarea navei Moksva, la începutul războiului și, la începutul lui februarie 2024, la distrugerea unei nave purtătoare de rachete în apropierea Crimeei, cu ajutorul unor drone marine. Rămân însă îngrijorările privitoare la flancul sudic, în situația unei ofensive puternice a Rusiei soldate cu căderea Odesei.

Trupele Moscovei ar putea înainte până la a face joncțiunea cu regiunea separatistă Transnistria. Aceasta ar pune o presiune formidabilă asupra Republicii Moldova, lipsită de garanții de securitate și ar readuce Rusia la gurile Dunării, o adevărată catastrofă strategică.

Occidentul mizează pe descurajare. Va funcționa?

EXERCIȚIUL MAJOR AL NATO este ultimul și cel mai pregnant semnal că Occidentul și-a schimbat în mod fundamental prioritățile, după ce, ani de-a rândul, Alianța Atlantică se concentrase pe conflicte regionale. Preluarea ilegală a Crimeei și invadarea Ucrainei au însemnat puncte de cotitură.

Și acum? Oare chiar ar îndrăzni Kremlinul să atace un membru al Alianței, într-un moment în care războiul său împotriva Ucrainei – un adversar cu mult mai slab – a intrat în impas?

Ar fi împotriva oricărei logici.

Problema este că Rusia a sfidat deja logica și atunci când a decis invadarea Crimeei, fără a lua în seamă fie și posibilitatea ca Occidentul să reacționeze unitar. Rusia și-a pierdut pieţele energetice din Europa și a devenit un vasal economic al Chinei.

Economia Rusiei a intrat în logica de război, cu cheltuieli imense și venituri minime. De asemenea, se află într-un blocaj politic – după ce nu a reușit să obțină căderea rapidă a guvernului de la Kiev îi este greu să mai formuleze termenii unei eventuale victorii.

În plus, s-a dovedit că discursurile belicoase ale Kremlinului nu reprezintă doar retorică, eventual de uz intern. Invadarea Crimeei a fost pregătită încă de la Revoluția Maidanului (noiembrie 2013 - februarie 2014). Vladimir Putin și propagandiștii săi au negat însăși existența națiunii ucrainene și au reinterpretat istoria celui de-Al Doilea Război Mondial. S-a văzut că nu erau simple vorbe.

Și atunci, de ce ultimatumul din decembrie 2021, în care Moscova a cerut retragerea NATO din Europa Centrală și de Est, să fie doar retorică? Și dacă discursurile lui Medvedev referitoare la misiunea sacră a Rusiei de a aduce la ordine Occidentul degenerat nu sunt doar simple fabulații, ci reprezintă rodul unei convingeri ferme nutrite de elitele ruse?

În plus, Vladimir Putin poate miza pe dezangajarea unei Americi conduse de Donald Trump.

În fața unei asemenea perspective, europenii au început să strângă rândurile și să-și revizuiască planurile, mergând până la crearea unei componente europene a NATO. Un prim pas îl reprezintă planul comisarului pentru piață internă, Thierry Breton privind crearea unui fond de 100 de miliarde de euro destinat unor investiții masive în apărarea europeană.

De asemenea, la ultimul Consiliu European din 1 februarie, liderii UE au înfrânt opoziția Ungariei lui Viktor Orban și au aprobat planul multianual de 50 de miliarde de euro de finanțare a statului ucrainean.

Aceste fapte se alătură șirului de declarații ale unor importanți oficiali europeni, civili și militari care atrag atenția asupra posibilității ca Rusia să extindă conflictul. Într-un anumit sens, acestea seamănă cu avertismentele repetate ale Occidentului din perioada premergătoare invaziei.

Atunci, planurile Rusiei deveniseră cunoscute responsabililor occidentali, deși Kremlinul continua să nege vehement că ar pregăti o acțiune militară la scară largă.

Mesajul Vestului a fost atunci clar: știm ce aveți de gând să faceți și asta va avea consecințe.

Acum, democrațiile transmit Kremlinului că iau în mod serios în considerare amenințarea, că nu vor fi luate prin surprindere și că sunt gata să riposteze. Aceasta se numește descurajare.

EXERCIȚIUL „STEADFAST DEFENDER" implică 90.000 de oameni din treizeci și două de țări aliate. Portavionul Royal Navy HMS Queen Elizabeth, ancorat lângă HMS Prince of Wales la Portsmouth, în Hampshire. Nava participă la exercițiul NATO Steadfast Defender (sus). Vehicule ale Bundeswehr-ului se deplasează pe autostrada A2 din Germania (dreapta jos).

Hamas

S.A.

Imperiul imobiliar care finanțează atacurile grupării militante

de Sean O'Driscoll

PARE DEPARTE DE MIZERIA clădirilor distruse din Fâșia Gaza. Situat la o aruncătură de băț de Cornul de Aur, un estuar al Bosforului din agitatul Istanbul, AG Plaza dispune de terase, piscine și spații comerciale. Este conceput pentru a atrage companiile de tehnologie care doresc să beneficieze de campusul Universității de Comerț din oraș.

Cu toate acestea, deși Gaza este departe de Istanbul, cele două locuri sunt într-adevăr legate. Proiectul strălucitor din capitala culturală a Turciei a fost construit de o companie controlată de ceea ce Departamentul de Trezorerie al SUA descrie ca fiind un „element Hamas".

AG Plaza din Istanbul este doar un exemplu al modului în care, potrivit Departamentului de Trezorerie al SUA, Hamas conduce o rețea de companii de construcții în valoare de sute de milioane de dolari, a constatat o investigație *Newsweek*. Aceasta dezvăluie noi legături extinse între companii și persoane despre care SUA spun că finanțează operațiunile Hamas.

Examinând registrele de afaceri și comparându-le cu listele de sancțiuni, investigația *Newsweek* arată cum Hamas folosește o parte din personalul său cheie pentru a înființa companii în Orientul Mijlociu și în alte părți ale lumii și pentru a-și conduce imperiul financiar. Ele pot fi găsite adesea în locuri în care, potrivit unui expert, ar putea găsi aprobarea tacită pentru astfel de operațiuni. Printre acestea se numără companii din Emiratele Arabe Unite, Turcia, Algeria, Arabia Saudită și Sudan. Acestea ar putea chiar dezvălui modul în care gruparea se extinde în Europa de Vest.

Deși asaltul aerian și terestru fără precedent asupra Fâșiei Gaza, despre care Israelul spune că este necesar pentru a asigura distrugerea Hamas, ar putea paraliza grupul militant de acolo, pare puțin probabil să oprească fluxul de fonduri din străinătate.

Sarcina de oprire a surselor de finanțare ale Hamas pare să fi devenit o prioritate pentru administrația Biden, care a anunțat pe 5 ianuarie 2024 că oferă o recompensă de până la 10 milioane de dolari pentru informații care ar putea dezmembra bazele economice ale grupului.

Programul „Recompense pentru justiție" urmărește să destructureze rețeaua mai largă care susține Hamas, inclusiv să vizeze orice sursă de venit, donatori importanți, susținători financiari și instituții financiare care facilitează tranzacțiile pentru grup.

Programul se concentrează, de asemenea, asupra întreprinderilor sau investițiilor deținute sau controlate de Hamas sau de finanțatorii săi. Dar, în același timp, vizează și companiile paravan implicate în procurarea de tehnologie cu dublă utilizare și a schemelor criminale care aduc beneficii financiare organizației.

Programul reflectă dificultatea de a viza o astfel de finanțare. Rețeaua de companii interconectate a Hamas, care a îmbogățit, de asemenea, figurile de rang înalt ale organizației până la un nivel greu de imaginat de oamenii obișnuiți din Gaza, este remarcabilă prin dimensiunea și complexitatea sa.

Newsweek a descoperit că un administrator de afaceri yemenit este co-proprietar al companiei imobiliare a Hamas din Emiratele Arabe Unite, care deține un bloc de birouri în valoare de 150 de milioane de dolari; este co-fondator al unei companii de construcții turcești cotate la bursă și legate de Hamas; deține 20% dintr-o companie paravan a Hamas din Arabia Saudită și face parte din consiliul de administrație al unei alte companii sudaneze legate de Hamas. Separat, registrele companiei arată că un contabil din Cisiordania este în centrul a patru companii majore de construcții și imobiliare din trei țări: Turcia, Sudan și Arabia Saudită.

Rețeaua pare să fie în creștere. După cum arată documentele corporative, un bogat om de afaceri sudanez, care a avut legături strânse cu liderul al Al-Qaeda, Osama bin Laden, și care este descris de Departamentul de Trezorerie al SUA ca fiind un „finanțator al Hamas", a înființat o companie legată de organizația teroristă în Spania, în decembrie anul trecut.

Într-un comunicat de presă din 24 mai 2022, Departamentul de Trezorerie al SUA a estimat că imperiul de construcții legat de Hamas valora în total 500 de milioane de dolari și a afirmat că o companie turcă cotată la bursă - aceeași companie care a dezvoltat AG Plaza din Istanbul - era deținută în proporție de 75% de membri legați de Hamas în 2018. Comunicatul mai susținea și că aceeași companie plănuia să secretizeze acțiuni în valoare de 15 milioane de dolari pentru înalți responsabili ai Hamas.

Statele Unite au plasat companii și directori pe lista de sancțiuni împotriva Hamas în 2022 și în timpul celor trei runde de sancțiuni impuse organizației după atacul din 7 octombrie 2023 asupra Israelului. Acel atac a provocat moartea a aproximativ 1.200 de persoane, iar militanții au luat drept ostatici alte aproximativ 250 de persoane, potrivit Associated Press. Până pe 9 ianuarie 2024, asaltul aerian, terestru și maritim al Israelului în Gaza a ucis peste 22.400 de persoane, două treimi dintre acestea fiind femei și copii, a precizat AP, citând Ministerul Sănătății din Gaza, condus de Hamas. Ofensiva a devastat părți mari din Fâșia Gaza, a strămutat aproape 85% din populația de 2,3 milioane de locuitori și a făcut ca un sfert dintre aceștia

FOTO: EMMANUEL DUNAND/AFP/GETTY

> **„Începând din 2018, elementele Hamas dețineau aproximativ 75% din capitalul emis la compania Trend GYO, cu sediul în Turcia."**

să se confrunte cu foametea, potrivit Națiunilor Unite.

„Pe lângă fondurile pe care Hamas le primește de la Iran, portofoliul său global de investiții generează sume uriașe prin intermediul activelor sale, estimate la sute de milioane de dolari, cu companii care operează în Sudan, Algeria, Turcia, Emiratele Arabe Unite și în alte țări", a declarat Trezoreria americană într-un comunicat, atunci când a actualizat lista de sancțiuni împotriva Hamas pe 18 octombrie 2023.

„Companiile din portofoliul Hamas au funcționat sub masca unor afaceri legitime, iar reprezentanții acestora au încercat să ascundă controlul organizației asupra activelor".

„Această rețea de investiții este dirijată de la cele mai înalte niveluri ale conducerii Hamas și a permis înalților oficiali ai organizației să trăiască în lux, în timp ce palestinienii obișnuiți din Gaza trăiesc în condiții economice dure".

Guvernul israelian spune, de asemenea, că firmele de construcții sunt o parte vitală a modelului financiar al Hamas și a arătat spre lista de sancțiuni a SUA. Într-o declarație online din 29 octombrie 2023, ambasada israeliană din SUA a afirmat că Moussa Abu Marzouk, vicepreședintele Biroului Politic al Hamas, avea o avere de 3 miliarde de dolari, în timp ce liderii de rang înalt Khaled Mashal și Ismail Haniyeh au fiecare aproximativ 4 miliarde de dolari.

Motivul pentru care Hamas a apelat la proprietăți este clar, spun experții. Stephen Reimer, cercetător senior la Institutul Regal al Serviciilor Unite din Marea Britanie, a declarat pentru *Newsweek* că „construirea și apoi vânzarea de proprietăți imobiliare este o modalitate la îndemână pentru Hamas de a-și ascunde fondurile".

BENEFICIARII FONDURILOR

Operațiunile Hamas sunt finanțate din veniturile provenite din Iran, precum și din companii care operează în Sudan, Algeria, Turcia, Emiratele Arabe Unite și alte țări. Deasupra: Membri ai Brigăzii Al-Qassam a Hamas, în mai 2021.

Reimer, expert în finanțarea terorismului la Center for Financial Crime & Security Studies al RUSI, a declarat că „reglementarea privind infracțiunile financiare în domeniul construcțiilor, al dezvoltării de proprietăți și al industriei imobiliare este destul de slabă la nivel global", ceea ce înseamnă că dezvoltatorii care au legături cu Hamas „pot investi fonduri în construirea de apartamente și apoi în vânzarea de unități către cumpărători, care nu ar avea cum să știe de unde provin banii folosiți pentru construirea caselor lor".

Cu alte cuvinte, proprietarii obișnuiți de locuințe nu știu că achizițiile lor au contribuit la alimentarea creșterii unei organizații militante responsabile de cel mai mare masacru asupra evreilor de la Holocaust încoace.

Turcia

La suprafață, CV-ul lui Hisham Younis Yahya Qafisheh îl face un plutocrat, posibil un „element" militant. Născut pe 1 septembrie 1956, la Hebron, în ceea ce pe atunci era Iordania și care avea să devină ulterior Cisiordania, a absolvit contabilitatea la Universitatea Regele Abdulaziz, din Jeddah, Arabia Saudită, în 1978. Și-a început viața profesională ca și contabil în cadrul sucursalei unei companii franceze din Arabia Saudită și a lucrat ca director financiar la compania hotelieră Dar Al Eiman din Jeddah, între 1987 și 2005. Limba sa maternă este araba, dar el vorbește și engleză.

Cu toate acestea, CV-ul, inclus în documentele pe care compania turcă Trend GYO le-a depus la Departamentul de Finanțe din Turcia în 201, ca parte a cerințelor pentru oferta publică de vânzare, nu evidențiază două părți cruciale din povestea sa de viață.

În primul rând, publicația *Ticaret Sicil Gazetesi* din Turcia a tipărit un anunț pe 25 martie 2021, care a corectat datele personale ale lui Qafisheh. Acesta își asumase un nou nume turcesc și obținuse cetățenia turcă. Acest lucru l-ar putea ajuta să evite controalele și să călătorească mai ușor.

În al doilea rând, potrivit unei declarații a Trezoreriei SUA, atunci când l-a inclus pe Qafisheh pe lista de sancțiuni, acesta a ocupat funcția de șef adjunct al biroului de investiții al Hamas și a jucat un rol important în „transferul de fonduri în numele diferitelor companii legate de portofoliul de investiții al Hamas". Comisia a investigat implicarea sa în companii legate de Hamas în trei țări.

„Qafisheh a fost implicat în gestionarea operațiunilor sau a deținut roluri-cheie în mai multe companii controlate de Hamas", a adăugat Departamentul Trezoreriei.

Una dintre acestea este Trend GYO. Are un nume care

sună la modă și face reclamă în broșuri și pe site-ul său din Turcia la blocuri cu apartamente luxoase pentru clasa de mijloc și la piețe de afaceri. Compania a înființat, de asemenea și Trend REIT, un fond imobiliar pentru investitorii care doresc să cumpere proprietăți în ansamblurile sale imobiliare.

Registrele de afaceri turcești analizate de *Newsweek* arată că, începând cu septembrie 2023, Trend este cotată la bursă în proporție de 55%, ceea ce înseamnă că strânge bani de la public și de la investitori.

Potrivit propriilor sale înregistrări, Trend GYO a finalizat 12 proiecte majore în Turcia, inclusiv AG Plaza de la Universitatea de Comerț din Istanbul, unul dintre cele mai recent finalizate și mai mari proiecte ale sale. Dar și o serie de blocuri de apartamente în orașul Bursa din nordul Turciei, care includ proiectele Anda Park Sultanbeyli, Anda Park Ertuğrul, Anda Park Özlüce, Anda Park Balat-1, Anda Park Balat-2 și Anda Park Millet.

În total, compania spune că a construit în ultimii 16 ani peste 500.500 de metri pătrați de spații pentru afaceri și locuințe.

Printre cele șase blocuri rezidențiale de lux ale Trend GYO din Bursa se numără și „Trend Boulevard", în cazul căruia compania încurajează investitorii să îl cumpere prin intermediul trustului său de investiții. Complexul de apartamente cu 34 de unități Andapark Ertuğrul oferă „cheia unei vieți liniștite cu arhitectura sa modernă și un teren verde" în „cel mai modern cartier din Bursa", se arată în reclamă. În spatele acestei fațade lucioase se ascunde un adevăr pe care nu dorește să îl spună în reclamele sale.

„În 2018, elementele Hamas dețineau aproximativ 75 la sută din capitalul social emis la compania Trend GYO, cu sediul în Turcia. În plus, Hamas plănuia să emită în mod privat peste 15 milioane de dolari din acțiunile Trend GYO către funcționari de rang înalt ai Hamas", a declarat Departamentul Trezoreriei SUA atunci când a plasat Trend GYO pe lista sa de sancțiuni, în mai 2022.

Dosarele de guvernanță corporativă analizate de *Newsweek* arată că Qafisheh, contabilul care acum are cetățenie turcă, avea 13% din acțiuni; un om de afaceri și politician miliardar yemenit, Hamid Abdullah Hussein Al-Ahmar, avea 17%; iar vicepreședintele companiei, cetățeanul yemenit Sahel Mabrouk O. Mangoush, avea 30%.

Qafisheh este cel mai important și are un rol esențial atât în conducerea companiilor de construcții legate de Hamas în Orientul Mijlociu, cât și în transferul fondurilor acestora către organizația teroristă, susține Departamentul de Trezorerie al SUA. Potrivit Departamentului de Trezorerie al SUA, printre cei care au ajutat la disimularea implicării Hamas în Trend GYO se numără Musa Dudin,

TERORISM ORCHESTRAT

Deasupra: Kibbutzul Kfar Aza din Israel, văzut la trei luni după atacul din 7 octombrie al Hamas. Aproximativ 60 de rezidenți au fost uciși și peste o duzină au fost răpiți în Gaza. Dreapta: Șeful Hamas Yahya Sinwar (aici în mai 2021 în orașul Gaza) este în mare parte responsabil pentru atacul Hamas.

un fost coordonator al atentatelor sinucigașe cu bombe, care are legături strânse cu conducerea Hamas din Gaza. Dudin a fost închis pe viață, dar a fost eliberat în 2011 în cadrul unui schimb de prizonieri cu Tel Aviv-ul care a cuprins 1.027 de prizonieri palestinieni, în schimbul soldatului israelian răpit Gilad Shalit. Departamentul de Trezorerie al SUA a declarat că Dudin a încercat să acopere implicarea Hamas în companie prin transferul de acțiuni către alte persoane.

„Musa Muhammad Salim Dudin este membru al Biroului Politic al Hamas din Cisiordania și oficial al Biroului de Investiții, fiind responsabil cu negocierile pentru eliberarea membrilor Hamas aflați în închisoare. Dudin a reprezentat în mod public și a vorbit în numele organizației teroriste", se afirmă într-un comunicat de presă care anunță sancțiunile împotriva lui Dudin și a altor oficiali legați de Trend GYO, pe 18 octombrie 2023.

Aceasta a precizat că „Dudin a încercat să ascundă afilierea continuă a Trend GYO la Hamas prin transferul de proprietate către alte părți. Dudin a lucrat, de asemenea, direct cu Yahya Ibrahim Hassan Sinwar, desemnat lider senior al Hamas. În plus, Dudin a primit anterior zeci de mii de dolari de la șeful adjunct al Biroului Politic, Salih Al-Aruri. Dudin a folosit aceste fonduri pentru a achiziționa o varietate de arme pentru Hamas, care au fost ulterior folosite în atacuri teroriste mortale care au dus la moartea unor soldați israelieni". Statele Unite l-au plasat pe Sinwar pe lista de sancțiuni în data de 27 august 2015, iar pe Al-Arouri pe 10 septembrie 2015. Al-Arouri a fost asasinat într-un presupus atac cu dronă în Beirut, pe 2 ianuarie 2024.

În mai 2022, Trend GYO a fost inclusă pe lista de sancțiuni a SUA de către Departamentul Trezoreriei, care a enumerat compania „ca făcând parte din portofoliul de investiții al Hamas" și „o componentă-cheie a activelor globale deținute de Hamas, a căror valoare a fost estimată anterior la peste 500 de milioane de dolari".

Deși președintele de atunci, Hamid Al-Ahmar, nu se

FOTO DIN STÂNGA: ANDREW LICHTENSTEIN/CORBIS/GETTY; LAURENT VAN DER STOCKT/GETTY

află pe lista de sancțiuni a SUA, în documentele de ofertă publică ale Trend GYO din 2018 se precizează că acesta este președintele Fundației Internaționale Al-Quds, o organizație libaneză care se află pe lista de sancțiuni a SUA ca paravan al Hamas. Al-Ahmar a vorbit în mod frecvent despre sprijinul său pentru Hamas.

Există dovezi ale unor schimbări majore în ceea ce privește acționariatul din documentele depuse de Trend la Departamentul de Finanțe din Turcia. Cele mai recente conturi corporative ale Trend, depuse pe 30 septembrie 2023 și analizate de *Newsweek*, arată că 55,4% din companie este deținută de public, față de 45,74% la sfârșitul anului 2022. Cel mai mare acționar privat este Alaeddin Senguler, cu 22,19 la sută din companie; urmat de Arwa Saleh M. Mangoush, cu 12,07 la sută; și Gulsah Yigidoglu, cu 10,34 la sută. Toți trei au fost incluși pe lista de sancțiuni în noiembrie pentru că „au ajutat material, au sponsorizat sau au oferit sprijin financiar, material sau tehnologic" pentru Hamas. Una dintre cele trei persoane, Arwa Mangoush, o saudită în vârstă de 37 de ani, s-a născut la Jeddah și este rudă cu co-fondatorul Trend, Saleh Mangoush, cel care i-a transferat toate acțiunile sale.

Potrivit documentelor de ofertă publică a Trend GYO de la Departamentul de Finanțe din Turcia, Saleh Mangoush s-a născut la 28 noiembrie 1957, în Hadhramaut, în estul Yemenului. La fel ca Qafisheh, a studiat la Universitatea King Abdulaziz din Jeddah, Arabia Saudită, fiind absolvent al Facultății de Administrare a Afacerilor în 1983. Și-a început viața profesională ca și casier la banca Al Ahli din Arabia Saudită în 1979, ajungând apoi secretar special al directorului general, funcție pe care a păstrat-o până în 2004. Limba sa maternă este araba și vorbește fluent engleza, se arată în document.

Potrivit jurnalistului turc Abdullah Bozkurt, care a investigat Trend GYO pentru site-ul suedez de știri Nordic Monitor, compania ascunde bani pentru Hamas și, în același timp, generează venituri pentru operațiunile sale.

„Analizele pe care le-am efectuat până acum indică cu siguranță ambele lucruri. Compania dezvoltă proprietăți imobiliare, o piață foarte profitabilă pentru a face bani în Turcia. Acțiunile sale sunt parțial tranzacționate la bursă, astfel încât strânge bani de la public și de la investitori", a declarat el.

Pentru Nicholas Ryder, profesor de drept și expert în finanțarea terorismului la Universitatea Cardiff din Marea Britanie, utilizarea de către Hamas a companiilor imobiliare se încadrează într-un tipar.

„Companiile imobiliare s-ar putea dovedi a fi un mecanism de finanțare util, deoarece piața imobiliară globală s-a dovedit a fi o investiție sigură, atât pentru grupurile teroriste, cât și pentru organizațiile de crimă organizată. În plus, sectorul imobiliar, prin intermediul fraudelor ipotecare, a fost, de asemenea, folosit pentru a finanța acte de terorism. Au existat mai multe condamnări legate de finanțarea terorismului în SUA", a declarat acesta pentru *Newsweek*.

> **Această rețea de investiții este dirijată de la cel mai înalt nivel al conducerii Hamas.**

Newsweek a solicitat comentarii prin e-mail și telefon de la Trend GYO pe 21 noiembrie 2023, pe 1 decembrie 2023 și comentarii prin e-mail de la Saleh Mangoush și Hisham Qafisheh, pe 18 decembrie 2023.

Trend GYO a negat că sprijină Hamas sau orice altă organizație, spunând că este „imposibil să facă acest lucru". Compania a declarat că a fost înființată cu capital străin și că este o instituție orientată spre profit, supusă unui audit regulat de către Consiliul Piețelor de Capital din Turcia, care acționează în conformitate cu principiul transparenței.

Emiratele Arabe Unite

Registrele comerciale din EAU arată că Saleh Mangoush, cofondatorul Trend, a înființat Itqan Real Estate JSC, în Sharjah, al treilea cel mai populat oraș din țară, în 2004. Compania este listată cu business-uri în domeniul construcțiilor și al proiectării și deține blocuri de birouri din EAU în valoare de sute de milioane de dolari.

Registrele corporative din 2022 examinate de *Newsweek* arată că cetățeanul saudit Mangoush, care figurează ca „director general", deține 49% din companie. Acest lucru este în concordanță cu normele EAU care, până de curând, prevedeau că toate companiile trebuie să fie deținute în proporție de 51% de cetățeni din EAU, care primesc o plată lunară și pot să nu aibă nicio legătură cu gestionarea zilnică a unei companii. Itqan se numără „printre mai multe societăți comerciale controlate din portofoliul de investiții secrete al Hamas", se spune în declarația din lista

de sancțiuni a Trezoreriei SUA, din mai 2022. „La jumătatea anului 2019, managerii portofoliului de investiții al Hamas au luat în considerare vânzarea unuia dintre cele mai valoroase active ale Itqan, evaluat la 150 de milioane de dolari", a adăugat acesta. Se crede că acel activ ar fi un bloc de birouri din Emiratele Arabe Unite pe care compania l-a cumpărat, deși detaliile nu sunt enumerate de Departamentul Trezoreriei SUA.

Cu toate acestea, deși Itqan a fost o preocupare majoră pe piața imobiliară din Sharjah timp de ani de zile, este posibil ca lucrurile să se fi desfășurat fără prea multă publicitate. După ce Itqan a fost inclusă pe lista de sancțiuni a SUA, a fost trecută ca „inactivă" în registrele companiei. *Newsweek* a încercat să ia legătura telefonic și prin e-mail cu Itqan Real Estate JSC pe 21 noiembrie 2023 și 18 decembrie 2023. Numărul de telefon al Itqan nu pare să mai funcționeze, iar e-mailurile au fost returnate. De asemenea, site-ul său web pare să fi fost eliminat.

Guvernul Emiratelor Arabe Unite, care a calificat atacul din 7 octombrie 2023 asupra Israelului drept o „escaladare serioasă și gravă" a conflictului israeliano-palestinian, a adoptat o poziție mult mai dură față de Hamas decât guvernul turc. Emiratele Arabe Unite au lansat o campanie majoră de reprimare a Frăției Musulmane după Primăvara Arabă din 2011 și, în 2013, au trimis în judecată 94 de presupuși membri ai unui grup legat de Frăția Musulmană.

Arabia Saudită

Potrivit documentelor ofertei publice ale Trend GYO, Saleh Mangoush, fondatorul atât al Trend în Turcia, cât și al Itqan în EAU, este, de asemenea, fondatorul Anda Company.

Mangoush a declarat în documentele ofertei publice Trend din 2018 că deține 20% din Anda Company și este directorul general al acesteia. El enumeră, de asemenea, alte câteva companii saudite pe care le-a fondat, unele dintre acestea cu interese în domenii variate, precum aur și bijuterii, management hotelier, ambalaje, piese de schimb auto și contractare.

Departamentul de Trezorerie al SUA a declarat că Anda se numără „printre cele mai mari investiții ale Hamas în domeniul imobiliar și al construcțiilor".

Compania a fost plasată pe lista de sancțiuni a SUA în mai 2022.

Acesta a mai spus că Anda Company a fost administrată de colegul lui Mangoush, membru al consiliului de administrație al Trend GYO, contabilul Hisham Qafisheh. *Newsweek* a solicitat comentarii prin e-mail de la Anda Company și Saleh Mangoush pe 22 noiembrie 2023 și 18 decembrie 2023.

> **Companiile din portofoliul Hamas au funcționat sub masca unor afaceri legitime.**

Sudan

Multimilionarul și finanțatorul Hamas, Abdelbasit Hamza Elhassan Mohamed Khair, care locuiește în Sudan, „are legături de lungă durată cu finanțarea terorismului, inclusiv relații istorice cu companii din Sudan legate de Al-Qaida și Osama bin Laden", potrivit unei declarații a Departamentului Trezoreriei SUA, atunci când l-a plasat pe Khair pe lista sa de sancțiuni, pe 18 octombrie 2023. El este CEO și proprietar al companiei Zawaya Group din Sudan, care a fost, de asemenea, plasată pe lista de sancțiuni a SUA, pe 18 octombrie 2023.

Potrivit Departamentului Trezoreriei SUA, Kahir deține, de asemenea, Larrycom Investment Company, o firmă sudaneză cu rezonanță occidentală, în cadrul căreia Hamza este un director executiv de top. Zawaya Group și Larrycom au fost, de asemenea, introduse pe lista de sancțiuni a SUA pe18 octombrie 2023.

Qafisheh, fostul președinte al Trend GYO, este, de asemenea, puternic implicat în operațiunile din Sudan. În documentele de ofertă publică din 2018 ale Trend GYO, Qafisheh afirmă că a început să investească în Sudan în 2000 și, începând din 2010, a făcut parte din consiliul de administrație a două dintre companiile din Khartoum ale lui Khair: Agrogate Holding, o companie de infrastructură și minerit, și Al Ruwad Real Estate Company, care au fost introduse pe lista de sancțiuni în noiembrie 2023.

În prezentarea sa, Qafisheh a declarat Departamentului turc de Finanțe că Ruwad a început investițiile imobiliare în Turcia în 2006, folosind un parteneriat. În document se spunea că, prin intermediul Ruwad, Qafisheh a luat parte la „studiile de fezabilitate și la construcția a numeroase reședințe, birouri și clădiri comerciale în Turcia". În 2014, el a devenit președinte și a rămas în această poziție până în 2018, se arată în document.

FOTODIN STÂNGA: KHALED DESOUKI/AFP/GETTY; AMIR LEVY/GETTY

Prin intermediul declarației privind lista de sancțiuni, Departamentul Trezoreriei SUA a confirmat afirmația lui Qafisheh, potrivit căreia acesta face parte din consiliul de administrație al Agrogate Holding și este președinte al Ruwad.

Qafisheh „a intervievat și angajat candidați pentru conducerea Agrogate și a avut o linie de comunicare directă cu consiliul de administrație al companiei", potrivit declarației. Agrogate este de peste un deceniu un jucător important în domeniul construcțiilor din Sudan. În 2009, Zawaya Group a primit un contract BOT (Build, Operate, and Transfer) pentru proiectul Dongola Argeen Highway Project, un plan pe 40 de ani pentru construirea unei autostrăzi de 223 de mile care să lege Sudanul de Egipt, la un cost estimat de 500 de milioane de dolari. Zawaya Group a înființat Agrogate Holding pentru a realiza proiectul.

Ruwad a fost înființată în 2010 prin fuzionarea mai multor companii Hamas cu sediul în Sudan, a precizat Departamentul de Trezorerie al SUA. Qafisheh „a luat decizii de angajare și concediere la Al Rowad și a fost, de asemenea, implicat în afacerile financiare ale companiei", a precizat acesta.

Newsweek a solicitat comentarii prin e-mail de la Larrycom, Zawaya Group, Agrogate Holding și Ruwad pe 18 noiembrie 2023 și 1 decembrie 2023.

Spania

Spania se află în centrul a ceea ce ar putea fi o evoluție îndrăzneață în strategia de finanțare a Hamas. Prietenul lui Osama bin Laden, Abdelbasit Khair, este directorul general al companiei spaniole Zawaya Group for Development Investment Sociedad Limitada, care a fost inclusă pe lista de sancțiuni a SUA pe 18 octombrie 2023. Există dovezi că decizia Hamas de a se îndrepta către companii vest-europene este o nouă evoluție, care îi permite, probabil, să evite detectarea în Orientul Mijlociu.

Registrele companiei spaniole, examinate de *Newsweek*, arată că grupul spaniol Zawaya Group a fost înființat în Valencia, pe 19 decembrie 2022. Rapoartele financiare ale companiei nu sunt încă disponibile. *Newsweek* a încercat să obțină comentarii prin e-mail de la Zawaya Group pe 1 și 15 decembrie 2023.

Algeria

Statele Unite leagă, de asemenea, gruparea Hamas de Sidar Company, care a fost înființată în Algeria în 1998, potrivit documentelor companiei examinate de *Newsweek*. Firma lucrează în domeniul construcțiilor și are sediul în Alger. „Sidar Company, Anda Company și Agrogate Holding s-au numărat printre cele mai mari investiții ale Hamas în domeniul imobiliar și al construcțiilor. Conducerea Biroului de Investiții al Hamas a gestionat în mod activ Sidar Company, o firmă de dezvoltare imobiliară", a precizat Departamentul de Trezorerie al SUA.

CAUZĂ ȘI EFECT

Stânga: Hamas și Fatah din cadrul Autorității Palestiniene s-au reconciliat în octombrie 2017, ceea ce a deschis calea pentru cooperarea lor în Fâșia Gaza; la semnarea acordului au participat șeful adjunct al Hamas, Saleh Al-Arouri (stânga) și Azzam Al-Ahmad din cadrul Fatah (dreapta). Deasupra: Un miting la Tel Aviv, pe 6 ianuarie 2024, în care se pledează pentru întoarcerea celor aproximativ 130 de ostatici aflați încă în captivitate în Gaza. Aproximativ 250 de persoane au fost răpite de Hamas pe 7 octombrie 2023.

Poate că reflectă natura secretă a finanțelor companiei, dar registrele financiare ale Sidar nu par să corespundă cu afirmația SUA potrivit căreia Sidar se numără printre cele mai mari investiții imobiliare și în construcții ale Hamas. Registrele arată că aceasta este listată ca având patru angajați și venituri de 106.414.226 dinari algerieni, echivalentul a 790.504 dolari, în 2022. *Newsweek* a cerut prin e-mail comentarii de la Sidar Company și de la doi dintre managerii companiei, pe 1 și 15 decembrie 2023.

„Sprijin tacit"

În ciuda naturii complexe a afacerilor Hamas, rădăcinile rețelei se află în sprijinul acordat organizației la nivel global sau în sprijinul pentru cauza palestiniană, în general. Timothy Wittig, autorul cărții *Understanding Terrorist Finance* și cercetător la Universitatea Oxford, a declarat pentru *Newsweek* că Hamas a căutat țări în care știe că firmele sale imobiliare vor avea sprijin în comunitatea de afaceri.

El a spus că este ceva obișnuit în finanțarea terorismului ca „oamenii de afaceri simpatizanți și liderii politici și comunitari să își alinieze eforturile pentru a oferi sprijin financiar reciproc avantajos pentru «cauză»".

„Acest lucru este valabil de mult timp în cazul mișcării islamiste și al Frăției Musulmane, unde există un ***quid pro quo*** atrăgător care oferă grupurilor aflate pe lista neagră un colac de salvare financiară. Dar și partenerilor lor de afaceri le este oferită o poziție privilegiată pe piețe periferice, dar profitabile", a spus el.

Wittig a afirmat că succesul financiar al Hamas în unele țări „poate fi un indicator al sprijinului tacit și indirect al statului".

„Este o modalitate de a sprijini financiar Hamas fără a face acest lucru în mod direct - ceea ce ar avea mai multe costuri politice internaționale din cauza sancțiunilor", a spus el. „Permițând ca Hamas să facă afaceri într-o țară, guvernele pot avea și prăjitura dar să și mănânce din ea".

CUM AR ARĂTA UN TEXAS INDEPENDENT

MILITANȚII PENTRU SECESIUNE AU FĂCUT PRESIUNI PENTRU A OBȚINE UN REFERENDUM PRIVIND INDEPENDENȚA STATULUI AMERICAN TEXAS. ESTE ÎNTOARCEREA LA STATUTUL DE REPUBLICĂ O HIMERĂ SAU CHIAR SPRE ASTA NE ÎNDREPTĂM?

★ *de* James Bickerton ★

FOTO: MARK A PHILLIPS/GETTY

DANIEL MILLER ÎȘI AMINTEȘTE CÂND a ajuns la concluzia că Texasul ar trebui să părăsească Statele Unite. Se întâmpla sâmbătă, 24 august 1996, în jurul orei 14.00, în holul unui hotel din orașul Tyler, din estul Texasului. Impactul acelui moment a fost atât de puternic, încât consultantul în tehnologie îl compară cu „linia în nisip" care tradiția amintește că a fost trasată de conaționalul său texan, William Travis, la Alamo, cu puțin timp înainte ca acesta să fie luat cu asalt de trupele mexicane în 1836. Acel asediu legendar a dus la crearea Republicii Texas, un stat independent timp de nouă ani înainte de a se alătura Uniunii Americane în 1845. Miller, acum în vârstă de 50 de ani și președinte al Mișcării Naționaliste din Texas (TNM), speră să inverseze această tranziție.

Cu toate acestea, în ciuda sprijinului sporit, mișcarea s-a confruntat cu mai multe eșecuri recente. De exemplu, n-a reușit să obțină un vot de referendum privind secesiunea texană pe următorul buletin de vot primar republican. De asemenea, criticii au catalogat cruciada pentru independență drept o fantezie care nu are nicio șansă de reușită, cel puțin pe cale pașnică. Dar acest lucru nu l-a descurajat pe Miller, care rămâne convins de succesul final al campaniei sale.

Miller a declarat: „Dacă mă uit la traiectoria pe care se află guvernul federal, la traiectoria pe care se află Texasul, cred că ne îndreptăm în această direcție. Astfel, fie prin decizie conștientă, fie prin colapsul sistemului federal în incapacitatea sa de a-și îndeplini cerințele de bază, cred că Texasul devine o națiune independentă cu siguranță în următorii 30 de ani".

PROIECT DE PASIUNE
Liderul naționalist texan Daniel Miller, de mai sus, a comparat momentul său „Drumul spre Damasc" cu linia în nisip a lui William Travis înainte de bătălia de la Alamo, de mai jos.

Lupta pentru un referendum

Naționaliștii texani au avut câțiva ani încărcați și asta din toate punctele de vedere. În decembrie, TNM a livrat Partidului Republican din Austin, Texas, ceea ce pretindea a fi o petiție a 139.456 persoane. Aceasta cerea ca un referendum consultativ privind independența texană să fie inclus pe buletinul de vot pentru alegerile primare din martie 2024.

Conform codului electoral din Texas, numărul minim de semnături necesare pentru ca un referendum să fie luat în considerare este de „cinci la sută din totalul voturilor primite de toți candidații la funcția de guvernator în cele mai recente alegeri primare generale ale partidului pentru această funcție". Cele mai recente alegeri primare republicane pentru funcția de guvernator au avut loc în 2022, când au fost exprimate 1.954.172 de voturi, care l-au ales pe actualul guvernator al statului, Greg Abbott. Prin urmare, este nevoie de un total de 97.709 semnături pentru ca referendumul să fie luat în considerare. Cu toate acestea, Texas GOP a respins petiția, președintele Matt Rinaldi susținând că aceasta a fost depusă cu întârziere și că „marea majoritate a semnăturilor din petiție nu erau valabile". Mai exact, el a susținut că multe dintre ele nu conțineau informații esențiale, cum ar fi „adresa de reședință, comitatul de înregistrare și data nașterii/numărul de înregistrare a alegătorului" sau că fuseseră semnate electronic, și nu de mână.

Acest lucru a stârnit un răspuns furios din partea naționaliștilor texani, Miller anunțând în podcastul său Texas News că grupul său „va intra în război cu Texas GOP". Pe 10 ianuarie 2024, TNM a depus o petiție de urgență la Curtea Supremă a statului, promițând să „lupte pentru dreptul dumneavoastră la autoguvernare", deși aceasta a fost respinsă aproape imediat.

Secesioniștii texani au urmat și calea legislativă, iar în martie 2023, Bryan Slaton, pe atunci reprezentant al statului, a introdus un proiect de lege care cerea organizarea unui referendum care să vadă „dacă statul ar trebui sau nu să investigheze posibilitatea independenței Texasului". Dar acesta nu a trecut de comisia pentru afaceri de stat a legislativului. Aceasta a venit după ce Partidul Republican din Texas a aprobat apelurile pentru un referendum care să vadă dacă statul „ar trebui să își reafirme statutul de națiune independentă" la convenția sa din

FOTO. ÎN SENSUL ACELOR DE CEASORNIC DIN STÂNGA JOS: MPI/GETTY; TEXAS NATIONAL MOVEMENT (TNM); BEN SKLAR/GETTY

iunie 2022 de la Houston. Aceste demersuri au stârnit un interes tot mai mare pentru ceea ce s-ar întâmpla dacă Texasul ar vota pentru a deveni din nou o republică independentă. Într-un interviu acordat *Newsweek*, Miller de la TNM a susținut că Texit este antidotul pentru un sistem federal care eșuează.

Miller a declarat: „Sistemul federal este stricat, iar texanii plătesc prețul. Este mai logic ca texanii să guverneze Texasul". El a dat vina pe guvernul federal pentru creșterea prețului la benzină și la alimente, precum și pentru aprecierea datoriei naționale, adăugând: „Nu, nu, nu! Dacă ar fi putut fi reparat, ar fi fost reparat!".

Cum arată un Texas independent

Miller preconizează că un referendum de succes pentru independență va duce la un proces de negociere între Austin și Washington, care se va încheia cu două țări independente, dar strâns legate între ele. El a declarat: „Odată ce votul se întoarce afirmativ, nimic nu se schimbă imediat. Texanii vor începe un proces pentru a se îndrepta spre independență care implică modificări ale constituției statului nostru, statute care să urmeze modificările constituționale, evaluarea și executarea pactelor, tratatelor și acordurilor internaționale și negocierea problemelor cu guvernul federal".

„Dacă guvernul federal urmează politica sa de aproape un secol de respect pentru dreptul la autodeterminare, ne așteptăm ca relația cu restul Statelor Unite să fie cordială și cooperantă. „Pe site-ul său, TNM susține că un Texas independent ar trebui inițial să continue să folosească dolarul american pentru a asigura „stabilitatea economică", ceea ce înseamnă că ratele dobânzilor ar continua să fie controlate de Rezerva Federală. Pe termen mai lung, ei cer ca Texasul să caute „o uniune monetară negociată cu Statele Unite", similară cu euro, care este moneda a 20 de țări europene. Dacă acest lucru nu este oferit, „Texas va dori să exploreze posibilitatea de a se îndrepta cât mai curând posibil spre o monedă proprie".

Miller a declarat pentru *Newsweek* că Texasul nu ar avea „nicio obligație de a plăti o parte din datoria acumulată de sistemul federal" și a sugerat că, dacă un Texas independent va accepta o parte, va depinde de negocierile cu Washingtonul cu privire la activele guvernamentale actuale, inclusiv ceea ce ar primi de la armata americană. TNM susține că, după independență, Texasul ar

MARI PERSONALITĂȚI

Politologul Matt Qvortrup spune că Texasul este „probabil singurul loc din America care are acel sentiment de identitate" asociat de obicei cu un stat independent.

„NAȚIONALIȘTII TEXANI CARE APROBĂ CEVA ASEMĂNĂTOR CU UN TEXIT REPREZINTĂ O COMBINAȚIE DE FANTEZIE ȘI GEST SIMBOLIC"

„SISTEMUL FEDERAL ESTE STRICAT IAR TEXANII PLĂTESC PREȚUL. ESTE MAI LOGIC CA CA TEXANII SĂ GUVERNEZE TEXASUL"

fi condus ca un „stat-națiune unitar", decât să fie subdivizat în provincii mai mici. Cererile de cetățenie ar fi stabilite de legislativul texan, dar „vor reflecta probabil multe dintre cerințele pentru a fi cetățean al oricărei alte națiuni independente care se autoguvernează". Asta, în timp ce „cei care locuiesc deja în mod legal în stat atunci când acesta va deveni independent vor obține automat cetățenia texană".

Programul TNM prevede, de asemenea, înființarea unei armate texane independente.

Potrivit lui Miller, TNM dorește ca „Statele Unite și Texasul să mențină o circulație fără fricțiuni a persoanelor și bunurilor între cele două state" în cazul în care acestea se vor separa. Pe site-ul său de internet, grupul indică relația SUA cu Mexicul ca model și afirmă că Texasul s-ar „califica cu ușurință" pentru programul federal american Visa Waiver, care permite cetățenilor din 41 de țări să intre în SUA pentru 90 de zile, fără a avea nevoie de viză.

Tensiunile au crescut în luna ianuarie între autoritățile texane și cele federale în ceea ce privește imigrația, guvernatorul Greg Abbott blocând accesul oficialilor de la Serviciul Vamal și Protecție a Frontierei (CBP) la patrularea parcului Shelby din Eagle Pass, un punct fierbinte al trecerilor dinspre Mexic.

Pe 12 ianuarie, o femeie și doi copii s-au înecat în timp ce încercau să traverseze râul Rio Grande, vizavi de Eagle Pass. Două zile mai târziu, Departamentul pentru Securitate Internă a trimis o scrisoare de încetare a activității procurorului general al Texasului, Ken Paxton, prin care le dădea termen până la 17 ianuarie autorităților statului să permită accesul federal la acest loc, în caz contrar urmând să fie acționat în justiție. Ca răspuns, Paxton a refuzat să dea înapoi, biroul său promițând că „Texasul nu se va preda politicilor distructive de deschidere a frontierelor ale lui Biden".

Bătălia pentru eliberare

Orice încercare de secesiune ar duce aproape sigur la dispute juridice intense, Curtea Supremă hotărând în cazul Texas vs. White din 1869 că părăsirea uniunii de către un stat este neconstituțională. Miller contestă acest punct de vedere, spunând că „Articolul 1, secțiunea 10, din Constituția SUA enumeră toate acțiunile care sunt interzise statelor. Retragerea nu se află în această listă. Prin urmare, conform celui de-al zecelea amendament la Constituție, lipsa unei interdicții constituționale explicite înseamnă că este un drept rezervat statelor și poporului".

Profesorul Matt Qvortrup, politolog și avocat, a declarat pentru *Newsweek* că Texas vs. White „se bazează pe o jurisprudență oarecum șubredă" și ar putea fi anulată de Curtea Supremă.

Universitarul britanic, autorul cărții „Vreau să mă eliberez - Ghid practic pentru a face o nouă țară", din 2022, a studiat mișcările de independență din întreaga lume și a interacționat îndelung cu naționaliștii texani, inclusiv la conferința de trei zile TEXITCON a TNM, care a avut loc la Waco, în noiembrie anul trecut.

În timpul unui interviu acordat revistei *Newsweek* despre naționaliștii texani, Qvortrup a recunoscut că, inițial, „i-a cam trecut cu vederea ca fiind de extrema dreaptă". Cu toate acestea, el a fost plăcut surprins când,

VORBIND

Politicieni, inclusiv cei de sus, din dreapta, Chip Roy și Marjorie Taylor Greene, au intensificat retorica secesionistă în ultimii ani. Mai jos: Texani urcă pe Congress Avenue din Austin pentru parada anuală de Ziua Independenței Texasului

FOTO: ROBERT DAEMMRICH PHOTOGRAPHY INC/CORBIS/GETTY

FOTO: DREW ANGERER/GETTY; ANNA MONEYMAKER/GETTY

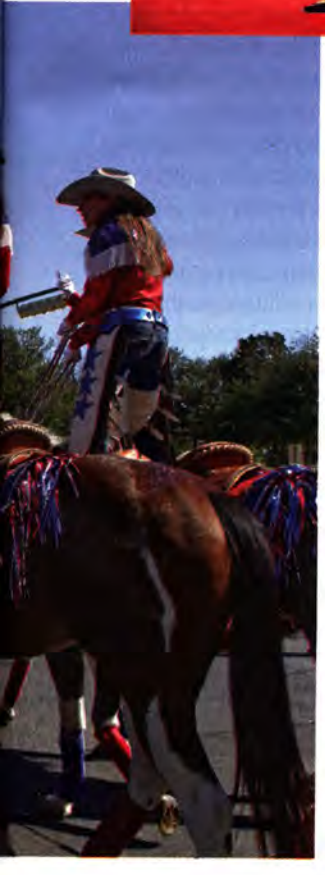

la un eveniment din Dallas, un bărbat care l-a întrebat pe londonez dacă este „îngrozit să trăiască într-un oraș care este condus de un musulman" a fost poftit spre ieșire.

Întrebat despre șansele militanților secesioniști texani, Qvortrup a spus că așa numitul stat Lone Star (denumire dată Texasului) este „probabil singurul loc din America care are acel sentiment de identitate" asociat în mod obișnuit cu un stat independent. Pentru ca un referendum să aibă loc, academicianul a susținut că ar trebui să se întâmple „o schimbare politică, probabil în cadrul Partidului Republican", urmată de o bătălie juridică care ar putea ajunge la Curtea Supremă. Qvortrup a recunoscut că acest lucru ar fi foarte greu, dar a adăugat: „Acum 100 de ani, cred că existau aproximativ 35 de țări în lume. Acum sunt 195. De fapt, nu este complet imposibil de imaginat cum ar putea să se înființeze aceste țări".

În special, o serie de republicani texani proeminenți s-au gândit, dacă nu chiar au aprobat în mod direct, secesiunea din Uniune. Declarația lui Chip Roy din 2 ianuarie 2024 a fost una extraordinară chiar și după standardele republicanului din Camera Reprezentanților. Statele Unite, a susținut el, au intrat într-o „criză constituțională", iar autoritățile centrale fie sunt incapabile, fie nu doresc, să „ne apere granițele de invazie". El a adăugat: „Conaționalii mei texani se întreabă, pe bună dreptate, dacă Texasul și americanii cu mentalități similare ar trebui să rămână parte a unui guvern federal care își abandonează bunăstarea, siguranța și securitatea, încălcând pactul în baza căruia am intrat în uniune".

Întrebat despre independența Texasului în noiembrie 2021, senatorul Ted Cruz a declarat că „nu este încă pregătit să renunțe la America", dar „dacă democrații pun capăt obstrucționismului, dacă distrug țara în mod fundamental, dacă împachetează Curtea Supremă, dacă fac din Washington un stat, dacă federalizează alegerile, dacă extind masiv frauda electorală, s-ar putea să vină un moment în care să fie fără speranță." Dacă acest lucru se va întâmpla, „atunci cred că vom lua NASA, vom lua armata, vom lua petrolul", a spus el.

„Despărțit de realitate"

Cu toate acestea, James Henson, director al Texas Politics Project de la Universitatea Texas din Austin, a susținut că dezbaterea privind independența texană ține mai mult de politica internă a republicanilor, decât de un proiect serios în sine.

El a declarat pentru *Newsweek* că „naționaliștii texani care cer ceva asemănător cu un Texit reprezintă o combinație de fantezie și gest simbolic, fiecare fiind despărțit de realitate... Aparatul de partid al Partidului Republican a devenit locuința preferată a elementelor extreme și ezoterice, unde astfel de facțiuni sunt tratate mult mai serios decât în rândul publicului larg".

„În unele zone, ele reușesc uneori să deplaseze centrul partidului spre dreapta și să atragă atenția asupra unor idei și propuneri care au prea puțină legătură cu realitatea - cum ar fi ideea unui Texas independent".

Miller contestă cu înverșunare sugestia că naționalismul texan este o cauză de dreapta, argumentând: „Nu este o cauză de dreapta. Și asta pentru că mișcările de independență dacă vor să aibă succes, trebuie să fie de natură transpartinică". Înainte de a fi cofondator al TNM în 2005, a petrecut doi ani studiind mișcările secesioniste din întreaga lume, inclusiv cele din Scoția, Catalonia și Quebec. El atribuie votul Scoției de a rămâne parte a Regatului Unit - 55 la sută din voturi față de 45 la sută - faptului că ideea de independență a fost împletită cu Partidul Național Scoțian, de stânga, și crede că secesioniștii trebuie „să treacă cu adevărat peste toate acele modalități normale prin care politica încearcă să ne divizeze" pentru a reuși.

„Nu există niciun scenariu plauzibil"

Joshua Blank, expert în politica statală la Universitatea Texas din Austin și director de cercetare al Texas Politics

Project, a susținut că este puțin probabil ca un eventual Texit să fie pașnic și ar necesita o capacitate de stat foarte extinsă. Iar așa ceva i-ar respinge pe mulți republicani. Într-un interviu pentru *Newsweek*, el a declarat: „Cred că istoria a arătat clar că nu există niciun scenariu plauzibil în care Texasul s-ar putea extrage pașnic din Statele Unite, chiar dacă aceasta ar fi voința populației sale - și nu există niciun indiciu în acest sens, din câte știu eu".

Blank a continuat: „Când începi să te gândești la mecanismul retragerii Texasului din Statele Unite, ridicolul propunerii devine rapid în mod evident. Oricât de mult se mândrește cu noțiunea de independență, ca majoritatea statelor, Texasul se bazează pe banii federali - mai ales în ultimii ani - pentru a contribui la asigurarea unei baze relativ scăzute de servicii de stat. Pentru ca Texasul să se retragă din SUA, statul ar trebui să își mărească semnificativ veniturile, atât prin impozite și taxe pentru a compensa pierderile de dolari federali, dar, și să înceapă să asigure finanțarea numeroaselor servicii, adesea foarte scumpe, care nu mai sunt furnizate de guvernul de la Washington. „Un element central al republicanilor din Texas este un model de guvernare bazat pe taxe scăzute și puține servicii. Umplerea rolului financiar și de furnizare de servicii al guvernului federal, care este lacunar, ar necesita un model de guvernare în Texas dramatic diferit și semnificativ extins, un model pe care bănuiesc că majoritatea alegătorilor republicani l-ar detesta mai mult decât rămânerea în continuare a Texasului în SUA".

Dezbaterea privind independența Texanului are loc în contextul unei discuții mai largi despre unitatea și, de fapt, viabilitatea Statelor Unite în fața tensiunilor politice actuale. În februarie 2023, republicana Marjorie Taylor Greene, membră a Camerei Reprezentanților, a declanșat o discuție aprinsă, cerând un „divorț național" și că ar vedea țara „separată în state roșii și state albastre și ar reduce rolul guvernului federal".

Un sondaj YouGov/*The Economist* realizat ulterior a arătat că 23% dintre americani au fost de acord cu această propunere, față de 62% care nu au fost de acord, asta în vreme ce 15% nu erau siguri.

SCĂDERE ÎN SONDAJE
Mișcarea naționalistă din Texas a încercat, fără succes până acum, să obțină introducerea unei întrebări de referendum pe buletinul de vot pentru alegerile primare republicane

După ce, în decembrie, Curtea Supremă din Colorado a decis că Donald Trump nu este eligibil din punct de vedere constituțional pentru un al doilea mandat de președinte, din cauza restricțiilor impuse de al 14-lea Amendament celor implicați în „insurecții", Greene și-a repetat apelul pe rețeaua X, fosta Twitter.

Republicana din Georgia a scris: „America se află într-o criză constituțională. Administrația permite o invazie la frontieră pe scară largă și adăpostește migranți ilegali. Instanțele se angajează în tiranie judiciară. Guvernul este înarmat politic împotriva poporului. În curând, divorțul național ar putea fi singura noastră opțiune".

Miller a declarat pentru *Newsweek* că a fost „util" faptul că Greene a declanșat discuția, dar a respins ideea că SUA poate fi împărțită între democrați și republicani. El a spus: „Aceasta este o uniune de 50 de state suverane... Nu există o divizare a Statelor Unite în funcție de afilierea politică. Depinde de fiecare stat în parte să decidă dacă dorește sau nu să continue în această relație, deoarece este, în cele din urmă, o uniune voluntară".

Orice efort de a împărți Statele Unite între democrați și republicani ar trebui să se confrunte cu faptul că nu există o divizare geografică evidentă, statele cu înclinații conservatoare conținând și buzunare mai liberale, de obicei în jurul orașelor principale, și viceversa pentru unele zone rurale din statele controlate de democrați.

"ÎN URMĂ CU 100 DE ANI CRED CĂ ERAU APROXIMATIV 35 DE ȚĂRI ÎN LUME. ACUM SUNT 195. DE FAPT, NU ESTE COMPLET IMPOSIBIL SĂ VEZI CUM ALTE ȚĂRI AR PUTEA SĂ SE ÎNFIINȚEZE"

Creșterea mișcărilor pentru libertate

Dar acest lucru nu a împiedicat o serie de mișcări secesioniste să își expună argumentele, în special atunci când există o furie concentrată din punct de vedere geografic din cauza evenimentelor politice naționale. În urma victoriei lui Trump în alegerile din noiembrie 2016, Calexit (denumire pentru ieșirea Californiei din componența SUA) - ca și Texit, un joc de cuvinte cu termenul Brexit, folosit pentru a descrie votul din iunie 2016 al Marii Britanii de a părăsi Uniunea Europeană - a devenit un topic cu o tendință crescătoare pe Twitter.

Un sondaj ulterior realizat de Institutul de Studii Guvernamentale al Universității Berkley din California, a constatat că 44% dintre democrații din stat ar susține o „inițiativă electorală propusă care solicită ca statul să își declare independența față de Statele Unite și să devină o țară separată", o poziție susținută de 32% dintre californieni, în ansamblu.

Carla Gericke este președinte interimar al Fundației pentru Independența New Hampshire și purtător de cuvânt al Free State Project (FSP), o mișcare care încurajează persoanele cu înclinații libertariene să „se mute în New Hampshire pentru libertate".

Pentru a se alătura FSP, lucru pe care, potrivit acesteia, peste 20.000 de persoane l-au făcut deja, indivizilor li se cere „să își declare intenția solemnă de a se muta în statul New Hampshire", apoi „să depună toate eforturile practice pentru crearea unei societăți în care rolul maxim al guvernului civil este protejarea vieții, a libertății și a proprietății indivizilor".

Pentru a justifica această politică, FSP afirmă: „Prin concentrarea noastră într-un singur stat, ne maximizăm impactul ca activiști, antreprenori, constructori de comunități și lideri de opinie". Deși nu toți activiștii FSP susțin independența totală a statului, Gericke o susține cu siguranță, declarând pentru *Newsweek*: „Este o idee al cărei timp a venit și o reflectare a frustrării pe care o simte toată lumea din spectrul politic".

Pe 3 ianuarie, Jason Gerhard, un republican din legislativul din New Hampshire, a introdus un proiect de lege care prevede că, în cazul în care datoria federală va ajunge vreodată la 40 de trilioane de dolari, cu aproximativ 6 trilioane de dolari mai mult decât în prezent, statul „își va declara independența și se va comporta ca o națiune suverană".

O abordare apocaliptică a secesiunii este oferită de viitorul film al lui Alex Garland, *Civil War*, cu Kirsten Dunst și Nick Offerman, al cărui trailer a apărut în decembrie. În acest film pe tema diviziunilor politice intense din America, 19 state au părăsit uniunea, formând facțiuni precum Florida Alliance și ceea ce președintele SUA cu trei mandate interpretat de Offerman numește în mod improbabil „așa-numitele forțe occidentale din Texas și California" care declanșează un război deschis cu armata americană. Într-un clip, militanții țin sub amenințarea armei un grup de jurnaliști și civili, iar unul dintre ei spune: „Suntem americani, bine?". Unul dintre bărbații înarmați, interpretat de Jesse Plemons, soțul din viața reală al lui Dunst, întreabă: „Bine, dar ce fel de americani sunteți voi?". Dacă tensiunile se transformă în criză, există o mulțime de facțiuni, inclusiv naționaliști texani, gata să transforme geografia politică a Americii de Nord. Marea ironie ar putea fi că singura forță suficient de puternică pentru a doborî Statele Unite, cu siguranță cea mai puternică entitate politică din istoria omenirii, este chiar ea însăși. În ceea ce-l privește pe Miller, atunci când a fost întrebat despre probabilitatea ca Texasul să fie un stat independent peste 30 de ani, nu a arătat nicio urmă de îndoială. Militantul a răspuns pur și simplu: „100 la sută". N

➤ **James Bickerton** *este reporter de știri din SUA la* Newsweek. *Urmăriți-l pe X @JBickertonUK*

REZONANȚĂ GLOBALĂ
Campania Brexit din Regatul Unit, răspândită de Nigel Farage, jos, și mișcarea de independență catalană din Spania, jos, i-au inspirat pe secesioniștii din Texas

FOTO. ÎN SENSUL ACELOR DE CEASORNIC DIN STÂNGA: TNM; JUSTIN TALLIS/AFP/GETTY; ALDARA ZARRAOA/GETTY

CĂLĂTORII

Experiențe Go-Big

Aceste aventuri de neratat vor face din 2024 un an de neuitat.

SPECTACOL DE LUMINI
Aurora Borealã văzută deasupra Hamnoy, în Insulele Lofoten, Norvegia. Oamenii de știință spun că în anul 2024 se va putea zări cea mai puternică aurorã boreală din ultimii 20 de ani.

FOTO: GETTY

ESTE TIMPUL PENTRU AVENTURI NOI ÎNTR-UN an nou, iar toate tendințele arată că oamenii sunt pregătiți să trăiască experiențe mari în 2024.

Călătoriile vor atinge „recorduri maxime" în acest an, cheltuielile globale pentru turism urmând să ajungă la 2.000 de miliarde de dolari, alimentate de cererea de petrecere a timpului liber, potrivit unui studiu realizat în decembrie 2023 de firma de cercetare de piață Euromonitor International. Între timp, un sondaj global realizat de Ipsos și de grupul hotelier Hilton în rândul a peste 10.000 de călători din nouă țări a arătat că mulți vor reduce alte domenii de cheltuieli personale pentru a prioritiza călătoriile.

Din fericire, nu ați putea alege un an mai bun pentru a vă umple agenda. Aici, evidențiem șapte experiențe din întreaga lume care nu trebuie ratate.

1. Descoperiți cel mai frumos spectacol de lumini al aurorei boreale din ultimele decenii

Pentru prima dată în acest an, vânătorii aurorei boreale ar putea zări spectacolul de lumină naturală până la sud, în cele 48 de state americane inferioare, în Europa și în Asia.

de **SOO KIM**

Oamenii de știință spun că, în 2024, va avea loc cea mai puternică activitate a aurorei boreale din ultimii 20 de ani, din cauza activității solare ridicate, care se așteaptă să atingă un vârf între ianuarie și octombrie, potrivit Administrației Naționale Oceanice și Atmosferice din SUA.

Atunci când activitatea aurorală „se intensifică puțin", s-ar putea să o puteți vedea la orizontul nordic, în regiuni precum Dakota de Nord, Michigan, provincia canadiană Quebec și centrul Scandinaviei, potrivit Institutului de Geofizică al Universității din Alaska Fairbanks.

Între timp, „o activitate destul de puternică" ar putea să vă permită să vedeți aurorele boreale în Dakota de Sud, precum și în Hobart, capitala statului insular australian Tasmania, în extremitatea sudică a Noii Zeelande, în Vancouver, în Canada, și în Sankt Petersburg, în Rusia, potrivit institutului.

NOAA explică: „Atunci când activitatea meteorologică spațială crește și când au loc furtuni și subfurtuni mai frecvente și mai mari, aurorele se extind spre ecuator. În timpul evenimentelor de amploare, aurora

poate fi observată până în sudul SUA, Europa sau Asia".

Nu uitați să vizitați site-ul NOAA pentru previziuni zilnice pe termen scurt cu privire la locurile în care veți putea experimenta aurorele boreale.

2. Fiți pe fază pentru acțiunea olimpică

Capitala Franței va fi plină de oameni în această vară, pe măsură ce Jocurile Olimpice Paris 2024 (26 iulie - 11 august) și Jocurile Paralimpice (28 august - 8 septembrie) vor începe.

Pasionații de sport îi pot urmări pe cei mai buni atleți din lume înfruntându-se în capitala franceză, inclusiv peste 500 din echipa olimpică a SUA, cum ar fi Katie Grimes, campioana de înot în vârstă de 17 ani, care a fost prima atletă care s-a calificat în echipa olimpică a SUA și a fost cea mai tânără membră a echipei la Jocurile Olimpice de la Tokyo din 2020. Starul baschetului Joel Embiid de la Philadelphia 76ers, care a fost încoronat „Cel mai valoros jucător" în acest an de NBA, se va alătura, de asemenea, echipei SUA la Paris.

Pentru prima dată în istoria Jocurilor Olimpice de vară, ceremonia de deschidere nu va avea loc pe un stadion, ci de-a lungul emblematicului râu Sena.

Dar chiar dacă nu veți cumpăra bilete la niciun meci, există modalități de a participa gratuit la eveniment. Pentru prima dată în istoria Jocurilor Olimpice de vară, ceremonia de deschidere nu va avea loc pe un stadion, ci de-a lungul emblematicului râu Sena - și se așteaptă să fie văzută de cel puțin 600.000 de spectatori, potrivit site-ului Jocurilor Olimpice.

Cei care nu pot ajunge la Jocurile Olimpice pot urmări în direct, nonstop, transmisiunile competiției prin diverse canale, cum ar fi pe NBC și serviciul de streaming Peacock din SUA, care va transmite live toate cele 329 de evenimente cu medalii. Telespectatorii din afara SUA pot, de asemenea, să vadă gratuit jocurile, de exemplu pe CBC Gem din Canada și Channel 9 și 9Gem din Australia, folosind o rețea privată virtuală (VPN), care vă permite să vă conectați la servere din afara țării dumneavoastră.

PARIS DE NEEGALAT Ceremonia de deschidere a Jocurilor Olimpice, planificată pe malul râului Sena, este așteptată să fie văzută de cel puțin 600.000 de spectatori.

3. Vedeți ultima eclipsă totală de soare din SUA din ultimii 20 de ani

Luați-vă ochelarii de protecție pentru a asista la eclipsa totală de Soare din 8 aprilie 2024, pentru că NASA spune că una nu va mai fi văzută din America timp de încă două decenii.

Eclipsa va începe deasupra sudului Oceanului Pacific, va trece peste Mexic și va continua în diagonală peste părți din SUA, înainte de a ieși din America de Nord prin Canada, explică Administrația Națională pentru Aeronautică și Spațiu.

Pasionații de eclipse din SUA vor trebui apoi să aștepte „până pe 23 august 2044" pentru a o vedea pe următoarea, a precizat NASA.

4. Stați la noul Waldorf Astoria

După ce și-a închis porțile în 2017 pentru o renovare completă, unul dintre cele mai emblematice hoteluri din New York se va redeschide în sfârșit pentru oaspeți la sfârșitul anului 2024.

Originalul Waldorf Astoria a început cu două hoteluri de pe Fifth Avenue în 1893, construite de rude supărate între ele. Cu holul său măreț, plin de candelabre și design art deco, a devenit rapid casa tuturor, de la Frank Sinatra, la Winston Churchill.

Se zvonea chiar că hotelul ar avea propria platformă secretă de tren subteran, Track 61, care a fost folo-

FOTO STÂNGA: GETTY; DREAPTA ÎN SENSUL ACELOR DE CEASORNIC. DE SUS: GETTY; DIMORESTUDIO; DREW ANGERER/GETTY; NOMA

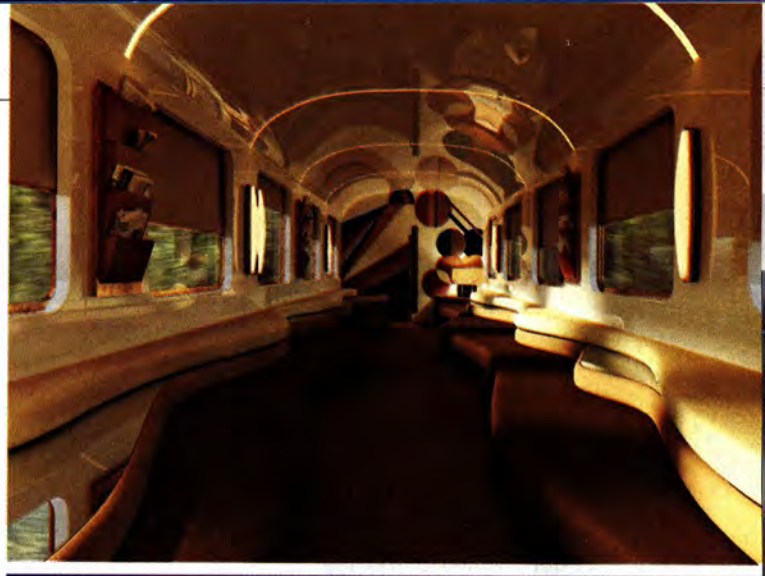

EXCEPȚIONAL **În sensul acelor de ceasornic, de la stânga sus: Eclipsa totală este atunci când luna blochează complet soarele; un salon la bordul Orient Express La Dolce Vita; Noma a fost clasat pe primul loc de cinci ori de World's Best Restaurants; și elegantul Waldorf Astoria, în 2017, înainte de renovare.**

sită cândva de președinții americani Franklin D. Roosevelt și Harry Truman, potrivit lui Christopher Winn, autorul cărții *I Never Knew That About New York*.

Proprietatea emblematică din centrul Manhattanului - administrată în prezent de grupul hotelier Hilton - se apropie de finalul unei ample restaurări. Condusă de designerul de interior francez Pierre-Yves Rochon, care a proiectat, de asemenea, emblematicul Savoy din Londra, refacerea hotelului va păstra arhitectura art deco originală a clădirii, precum și tușele moderne, potrivit Hilton. Un purtător de cuvânt al Hilton a declarat pentru *Newsweek* că „renumitele spații de patrimoniu ale hotelului, inclusiv Grand Ballroom, Jade Room, Astor Salon, Basildon Room și Silver Corridor, sunt toate restaurate pentru a ridica rafinamentul detaliilor art deco originale, actualizând în același timp aceste spații pentru viitor".

Dar având în vedere că aproape toți liderii lumii libere de la FDR încoace au dormit într-unul dintre cele 26 de apartamente prezidențiale, așteptați-vă să plătiți prețuri prezidențiale pentru această plăcere. Cei care nu au buzunare atât de mari pot admira farmecul hotelului la un pahar de băutură în hol, unde se află un bar și faimosul ceas al hotelului, expus în prezent la Societatea Istorică din New York, pe durata lucrărilor de remodelare a hotelului.

5. Luați o ultimă cină la Noma - "cel mai bun restaurant din lume"

De la deschiderea sa în 2004, gurmanzii din întreaga lume au fost impresionați de Noma, restaurantul cu trei stele Michelin care a ajuns de cinci ori până acum în fruntea listei anuale a celor mai bune 50 de restaurante din lume - în 2010, 2011, 2012, 2014 și 2021. Clasamentul industriei, recunoscut la nivel internațional, este votat de peste 1.000 de experți culinari din 27 de regiuni din întreaga lume.

Din păcate, după două decenii în care a încântat publicul din restaurante, 2024 va fi „ultimul sezon al Noma așa cum îl cunoaștem", potrivit site-ului său, deoarece restaurantul se transformă într-o „bucătărie de testare dedicată muncii de inovare alimentară și dezvoltării de noi arome".

Fondat și deținut în co-proprietate de bucătarul danez premiat René Redzepi, restaurantul din Copenhaga, Danemarca, și-a făcut un nume cu o abordare inovatoare a bucătăriei nordice tradiționale, de la fermentare, la căutarea hranei. Cea mai recentă filozofie a Noma s-a axat pe cele trei anotimpuri distincte ale regiunii, precum și pe micro-sezoane. Anterior, meniurile sale sezoniere au avut în vedere de la un fel de mâncare de rață cu picior, creier și inimă, servită cu gheare, pene și cioc, până la un guler de cod prăjit servit cu crème fraiche și caviar.

Un purtător de cuvânt al restaurantului a declarat pentru *Newsweek*: „Nu avem alte detalii de împărtășit în acest moment, în afară de faptul că următoarea iterație a Noma, 3.0, va dedica mai mult timp inovației alimentare, servind în același timp oaspeții din Copenhaga și din întreaga lume prin pop-up-uri și meniuri ocazionale în Copenhaga".

6. Luați în sfârșit în primire comoara lui Tutankhamon

La mai bine de 20 de ani de când a fost anunțată pentru prima dată deschiderea sa, Marele Muzeu Egiptean este în sfârșit așteptat să poată fi vizitat în 2024. El va oferi vizitatorilor câteva priveliști incredibile.

Situat în Giza - al treilea oraș ca mărime din Egipt - complexul de aproape un miliard de dolari va prezenta peste 100.000 de artefacte, inclusiv întreaga colecție de comori a regelui Tutankhamon, unul dintre cei mai importanți faraoni din istoria Egiptului antic.

Se pare că muzeul va expune aproximativ 5.000 de obiecte din mormântul lui Tutankhamon - de la haine și bijuterii, până la care.

Un purtător de cuvânt al muzeului a declarat pentru *Newsweek* că data exactă de deschidere din 2024 nu a fost încă programată.

În prezent, muzeul se află într-o fază de probă, cu anumite zone deschise, cum ar fi marea sală și grădinile exterioare, dar toate galeriile sunt în prezent închise, a precizat muzeul.

Ministrul egiptean al Turismului, Ahmed Issa, a declarat pentru CNN în noiembrie că se fac teste pentru sistemele de ticketing și de securitate ale muzeului, alături de alte „retușuri finale", iar „deschiderea oficială va fi probabil între februarie și mai". În urma deschiderii sale, acesta va deveni unul dintre cele mai mari muzee arheologice din lume și cel mai mare muzeu din lume dedicat unei singure civilizații.

Complexul de aproape 1 miliard de dolari (Grand Egyptian Museum) va expune peste 100.000 de artefacte, inclusiv întreaga colecție de comori a regelui Tutankhamon.

MUMIA SE ÎNTOARCE Intrarea în Marele Muzeu Egiptean din Giza, Egipt. Construcția muzeului de un miliard de dolari a început în 2005

FOTO: GRAND EGYPTIAN MUSEUM

7. Urcați în Orient Express, Italia

Pasagerii pot face un pas înapoi în epoca de aur a călătoriilor cu trenul la sfârșitul acestui an, cu un traseu incredibil care traversează cele mai emblematice obiective turistice din Italia.

Totul este organizat de Orient Express, legendara companie feroviară care datează de la sfârșitul anilor 1800.

Onorat de pasageri de renume printre care, Lev Tolstoi, Ernest sau Coco Chanel, primul tren expres transcontinental din Europa a plecat în 1883 de la Paris, la Constantinopol - actualul Istanbul - și a „redefinit complet" călătoriile feroviare pe distanțe lungi. Considerat anterior ca fiind murdar și incomod, primul Orient Express a oferit un mod plin de farmec de a călători cu trenul prin Europa. (Dacă ți-l puteai permite, bineînțeles.)

Serviciul de tren a fost în curând văzut ca fiind întruchiparea opulenței, oferind scaune de pluș și paturi cu lenjerie de mătase care se potriveau cu cele oferite în hotelurile de lux, precum și mese rafinate, inclusiv mâncăruri alese precum stridii și caviar, servite pasagerilor cărora li se cânta o serenadă de către muzicienii de la bord, în timp ce traversau granițele Europei.

În acest an, călătorii se pot îmbarca într-o călătorie nostalgică cu Orient Express La Dolce Vita, care oferă șase itinerarii prin Italia, inclusiv vizite la Roma, Veneția, Portofino, Siena și Matera. La bordul noului tren, oaspeții vor fi întâmpinați de un decor retro luxos inspirat din anii 1960 și 1970 și pot sta în 12 cabine de lux și 18 apartamente.

Prețurile nu sunt însă deloc ieftine, începând de la 2.724 de dolari (2.500 de euro) pe persoană pe noapte într-o cabină de lux.

➤ **Soo Kim** *acoperă poveștile despre stilul de viață, specializându-se în călătorii, sănătate și cultură coreeană pentru* Newsweek. *Urmăriți-o pe Instagram @miss.soo.kim*

VIAȚĂ EXTRATERESTRĂ

Suntem cu adevărat singuri?

Oamenii de știință analizează ca niciodată până acum posibilitatea de a găsi viață și tehnologii extraterestre. Se așteaptă la mari descoperiri. – *Ellie Cook*

FOTO: RASTAN/GETTY

NEVERIFICAT David Grusch a depus mărturie în fața Congresului în iulie. El spune că guvernul ascunde obiecte și vehicule „non-umane", ceea ce Pentagonul neagă.

FOTO: DREW ANGERER/GETTY

UN PROGRES ÎN CERCETAREA științifică privind viața extraterestră ar putea fi la orizont, au declarat oameni de știință de renume, pe măsură ce atât politicienii, cât și oamenii de știință se adâncesc cu o nouă determinare în lumea obscură a fenomenelor anormale neidentificate (UAP).

OZN-urile se referă la fenomene aeriene care nu pot fi identificate sau explicate imediat, în timp ce termenul UAP este mai larg.

„În timpul vieții noastre - chiar foarte curând - cred că vom descoperi dacă există viață pe alte planete", a declarat pentru *Newsweek* Ravi Kopparapu, om de știință la Centrul Goddard Space Flight Center al NASA. Ne apropiem de un „moment de aur" spre care își îndreaptă atenția tot mai mulți oameni de știință, a spus el. „Aș spune că în timpul vieții noastre vom fi capabili să găsim viață pe alte planete, nu există nicio îndoială".

Este „foarte posibil" să avem dovezile care contează pentru ca o descoperire privind fenomene necunoscute să fie găsite chiar și într-un an sau doi, a declarat astrofizicianul teoretician Avi Loeb, profesor la Universitatea Harvard, care conduce proiectul Galileo, unul de pionierat care analizează tehnologiile extraterestre.

„Galileo este primul proiect științific care analizează UAP-urile într-un mod sistematic, pe o perioadă lungă

de timp, folosind instrumente care sunt complet calibrate și sub control", a declarat el pentru *Newsweek*. „Ori de câte ori se merge pe o cale care nu a fost urmată, există o șansă bună să găsești ceva. Și acesta este modul în care privesc eu lucrurile".

În ultimii ani, conversațiile despre viața extraterestră au trecut de la a fi considerate marginale, la curentul principal, atât în politică, cât și în știință. Cercetătorii descriu o diferență marcantă în modul în care căutarea extratereștrilor sau a vieții în interiorul și dincolo de sistemul nostru solar este tratată acum de legislatori și de comunitatea științifică, alimentată de o creștere a interesului public.

Armata americană și alții au înregistrat numeroase exemple de fenomene necunoscute de-a lungul deceniilor, dar nu au existat dovezi concrete că vreunul dintre acestea are legătură cu viața extraterestră. Cu toate acestea, imaginile dramatice publicate de U.S. Navy, precum și mărturiile veteranilor, intrigă Congresul, publicul și oamenii de știință dedicați să privească dincolo de lumea noastră.

Această curiozitate va crește, a spus Kopparapu. În ultimele 18 luni, au apărut comitete și programe de cercetare pentru a investiga posibila viață pe alte planete și au fost raportate apariții de OZN-uri. NASA a organizat, de asemenea, prima sa ședință publică de informare privind OZN-urile. Experții spun că putem să ne uităm în trecut pentru a găsi semnale ratate și să ne monitorizăm sistematic cerul, mai mult ca niciodată până acum.

„Văd din ce în ce mai mulți oameni care doresc să vină și să lucreze la acest lucru", a declarat Kopparapu. „Asta nu va face decât să crească interesul".

Această foame de dovezi despre viața extraterestră a fost alimentată de declarațiile explozive ale fostului ofițer de informații american David Grusch, care a afirmat în iunie că obiecte „non-umane" și „vehicule intacte și parțial intacte" au fost colectate și ascunse de guvernul american.

Grusch a declarat atunci pentru rețeaua NewsNation că guvernul american deținea „un număr destul de mare" de astfel de ambarcațiuni non-umane și că „uneori întâlnești și piloți morți".

Grusch, care a condus analiza UAP pentru autoritățile americane din domeniul apărării până la începutul acestui an, și-a dublat afirmațiile, declarând în iulie 2023 în fața Comitetului de supraveghere al Camerei Reprezentanților că i s-a interzis accesul la investigațiile secrete conduse de guvernul american. De asemenea, el le-a spus legislatorilor că nu a văzut el însuși dovezi ale existenței unor nave spațiale extraterestre, dar că mărturia sa se baza pe interviuri cu „oficiali de informații la nivel înalt". De asemenea, el a susținut că a văzut documente oficiale și fotografii convingătoare.

Pentagonul a negat aceste afirmații, spunând că nu a găsit „nicio informație verificabilă care să susțină afirmațiile potrivit cărora ar fi existat în trecut sau ar exista în prezent programe privind posesia sau ingineria materialelor extraterestre".

Afirmațiile lui Grusch au fost întâmpinate atât cu un nou interes, cât și cu o doză de scepticism, nu în ultimul rând pentru că le-a spus politicienilor că nu poate divulga informații clasificate fără a risca închisoarea. Dar cercetătorii se străduiesc acum să separe anecdotele de fapte și de poveștile științifice, iar Congresul va fi cu siguranță atent.

Proiectul Galileo al lui Loeb aplică o analiză științifică riguroasă UAP-urilor și analizează datele de la observatorul său de la Universitatea Harvard.

„Este pentru prima dată când un astfel de studiu sistematic [a fost] realizat", a declarat Loeb pentru *Newsweek*.

Proiectul Galileo scrutează cerul cu ajutorul tehnologiilor infraroșu, optice, radio și audio. „Practic, realizăm un film al cerului", a spus Loeb. „Ca om de știință, urmăresc cu adevărat dovezile care sunt de înaltă calitate. Iar fără ele, nu am cu ce să lucrez".

Fără dovada care poate fi verificată de alții și explorată, „nu există știință în asta, este doar folclor", a declarat pentru *Newsweek* Seth Shostak, astronom senior pentru Institutul SETI, organizație nonprofit de explorare spațială. El se îndoiește de ideile privind descoperirile extraterestre și a teoriilor conspirației galopante, dar așteaptă cu nerăbdare noile metode de analiză științifică și numeroasele căi deschise cercetătorilor.

Cercetările s-au transformat în ultimul an sau cam așa ceva, a spus Kopparapu, într-o căutare de tehnologie în sistemul nostru solar și dincolo de el. La fel cum noi ardem combustibili fosili sau folosim substanțe chimice, la fel pot face și alte civilizații necunoscute, iar cercetarea încearcă acum să găsească aceste tipuri de semnături, a spus el.

Kopparapu lucrează pentru a găsi planete locuibile care ar putea avea viață biologică sau tehnologică, căutând orice indicii că s-au dezvoltat civilizații în afara sistemului nostru solar. Viața tehnologică poate însemna orice, de la semne de agricultură, până la tehnologie mult mai avansată decât a noastră.

În orice moment s-ar putea anunța o descoperire, a spus Kopparapu cu încredere.

➤ **Ellie Cook** *este reporter pentru securitate și apărare la* Newsweek. *Urmăriți-o pe X @elllliecoook*

FORMULA 1

Începe „Marele circ" 2024! 24 de curse, un mare campion

Startul sezonului de Formula 1 2024 se apropie cu pași repezi. „Marele circ" începe, atenție, sâmbătă (de obicei, cursele de F1 au loc duminica), 2 martie, cu Marele Premiu al Bahrainului, și are programate în total 24 de etape. Ultima se va desfășura în weekend-ul de curse 6-8 decembrie, în Abu Dhabi. – *Răzvan Scăești*eanu

ANUL TRECUT, MAX VERSTAPPEN a devenit triplu campion mondial la doar 26 de ani, cu șase curse înainte de finalul sezonului. A câștigat nu mai puțin de 19 etape în total. Iar echipa Red Bull a terminat cu 21 de victorii din 22, doar Carlos Sainz de la Ferrari stricându-le scorul.

Ce se va întâmpla în sezonul F1 2024? Poate cineva să provoace „tandemul" Verstappen - Red Bull? Poate Mercedes să pună la bătaie o mașină care măcar să se lupte pentru victorii? Va rămâne McLaren cel mai mare adversar al lui Red Bull?

Este greu de spus. Sunt multe lucruri de luat în considerare cu un calendar de 24 de curse, care bate recordul și include revenirea Marelui Premiu al Chinei în „Marele circ" pentru prima dată după pandemia de COVID-19.

Calendarul F1 2024 este bătut în cuie, echipele și-au prezentat noile monoposturi și, pentru prima dată în istorie, nu există niciun pilot nou sau care să își schimbe combinezonul.

Deși mai multe contracte au expirat la sfârșitul anului 2023, toate au fost prelungite cu cel puțin un an. Piloții care riscau să rămână pe bară au reușit o creștere de formă pe finalul sezonului trecut și și-au păstrat volanul. De exemplu, Logan Sargeant de la Williams, care a fost depășit de Alex Albon la fiecare rundă, și-a revenit după o serie de erori și a terminat al 10-lea la Austin și a obținut primul său punct. Întors în America pentru Marele Premiu din Las Vegas, el s-a calificat pe locul șapte.

Un alt pilot care a scăzut în formă și, apoi, și-a revenit în F1 2023 a fost Sergio Perez.

A câștigat două din primele patru curse, apoi a pierdut alarmant teren în fața coechipierului Max Verstappen, care a condus adesea cursele confortabil, în timp ce Perez se zbătea la mijlocul plutonului.

În 2025, însă, vom vedea multe schimbări. Deja se știe că Lewis Hamilton va pleca de la Mercedes la Ferrari și că circa jumătate dintre volanele celorlalte echipe sunt în căutare de noi mâini talentate.

CU CE NOUTĂȚI ȘI SCHIMBĂRI ÎNCEPE F1 2024

6 curse de tip „Sprint"

FIA a anunțat o îmbunătățire a formatului curselor de tip „Sprint" pentru acest an, ca răspuns la plângerile persistente privind formatul weekend-ului de sprint, calificările având loc deja vineri pentru cursa de duminică.

Ceea ce va fi ușor diferit în 2024 este o mică modificare a formatului weekend-ului Sprint, care a fost aprobată pe 5 februarie de către Comisia F1. În acest an, Sprint Shootout se va muta de vinerea, în loc de sâmbăta, după o sesiune inițială de antrenamente libere pentru aclimatizarea cu pista și pentru reglaje.

Sprint-ul de 100 de kilometri va avea loc, apoi, sâmbăta, înainte de calificările pentru Marele Premiu, care vor avea loc mai târziu în aceeași zi. Marele Premiu propriu-zis va rămâne duminica, cu excepția primei curse.

Toate reglementările pentru aceste modificări vor fi prezentate Consiliu-

lui Mondial al Sporturilor cu Motor (WMSC) pe 28 februarie.

Cele șase curse Sprint din acest sezon vor avea loc în China, Miami, Austria, Austin, Brazilia și Qatar.

Evenimente-promo mai mari

Echipelor li s-a permis în acest an să desfășoare evenimente de shakedown înainte de începerea testelor de presezon din Bahrain. Astfel, echipele au primit undă verde să poată rula cu noile monoposturi în două ocazii, ca evenimente promoționale, folosite de obicei pentru filmări pentru parteneri, precum și pentru a verifica dacă mașina funcționează așa cum trebuie.

În trecut, aceste evenimente-promo erau limitate la 100 de kilometri - 20 de ture pe un circuit de 5 kilometri, dar în 2024 echipele au primit autorizație să parcurgă o distanță dublă (200 km), ca parte a fiecărei zile, dar doar un singur eveniment pe zi.

Teste cu monoposturi vechi

În 2024, echipele au permisiunea să utilizeze monoposturi „pensionate", cu o vechime de cel puțin doi ani, în cadrul unui program de testare.

Având în vedere că mașina din 2022 face parte din programul permis de testare a mașinii anterioare (TPC), s-a clarificat faptul că toate componentele trebuie să fi rulat cel puțin o dată, fie într-o sesiune oficială de testare, fie într-un weekend de cursă, pentru a fi apoi permise pe o mașină anterioară. Acest lucru este menit să împiedice echipele să testeze elemente în timpul unei curse TPC care ar putea apoi să ajungă pe mașina actuală.

Limite de costuri majorate

Introducerea plafonului de costuri (CapEx) a dus la reducerea diferenței dintre prima și ultima poziție a grilei, toate cele zece echipe având mai multe prezențe în Q3 anul trecut.

Pentru a se asigura că cele mai mari echipe nu „suferă" din cauza plafonului de costuri, echipele pot acum să aloce de acum mai mulți bani, pe o perioadă de patru ani, pentru cheltuieli de capital (CapEX), pentru a-și moderniza instalațiile.

Astfel, limita de 41 de milioane de euro pentru cei patru ani de rulare a fost majorată la 60 de milioane de euro, pentru cele patru echipe care au terminat în medie pe ultimele patru locuri în clasament din 2020 încoace (Haas, Alfa Romeo, AlphaTauri și Williams).

Cele trei echipe care s-au situat în medie la mijlocul clasamentului din 2020 până în prezent (McLaren, Aston Martin și Alpine) au toate o limită de CapEx majorată la 53 milioane de euro, în timp ce primele trei echipe, Red Bull, Mercedes și Ferrari, pot cheltui 47 milioane de euro în perioada de patru ani.

Procedând astfel, oficialii F1 încearcă să se asigure că echipele sunt mai eficiente în cadrul plafonului de costuri și, prin urmare, pot crea efectiv o mașină mai bună cu costuri mai mici în fiecare an.

Modificări tehnice minore

În linii mari, regulamentul tehnic din 2024 este același ca în sezonul precedent. Modificări importante sunt așteptate din 2026. La nivelul podelei mașinii, de exemplu, FIA a notificat pentru

F1 2024 o modificare minoră, menită să îmbunătățească siguranța piloților.

Au fost eliminate unele elemente metalice din anumite zone ale fundului plat al mașinii, în timp ce altele au trebuit reproiectate pentru a fi mai ușoare.

Roll bar și mai rezistent

După modificările specificațiilor privind roll bar-ul care protejează pilotul în cazul în care se răstoarnă cu monopostul operate sezonul trecut, ca răspuns la accidentul grav al lui Zhou Guanyu la începutul Marelui Premiu al Marii Britanii din 2022, din 2024, acestea trebuie să fie și mai „puternice".

Începând din acest an, roll bar-ul mașinii de F1 trebuie să fie capabil să reziste la un test de sarcină mult mai strict, pentru fi și mai robust în cazul unui accident similar celui suferit de Zhou.

Capacele de roți - „televizor", interzise

Începând din 2022, monoposturile de F1 au capace de roți care au un impact asupra aerodinamicii. Acestea au deschis, însă, de asemenea, noi oportunități de afișare pentru reclame, iar, inițial, intenția era ca, din 2024, capacele de roți să poarte un afișaj rotativ în interiorul lor. Nu s-a aprobat.

Capacele de roți - „televizor" ar fi avut un impact și asupra limitei totale de greutate a mașinii, dar, deși detaliile au fost incluse anterior în regulament, acestea au fost retrase și nu vor fi implementate în 2024.

Activarea DRS

În acest sezon, activarea DRS în cursă poate fi operate după un tur, față de două tururi după startul cursei sau după reluarea cursei în urma unui Safety Car, cum era până acum. Modificarea a fost aprobată de Comisia F1 pe 5 februarie.

3 motoare pentru tot sezonul

Anul trecut, echipele au avut voie să folosească câte patru motoare cu ardere internă (ICE), motoare-generator - termice (MGU-H), generatoare cinetice (MGU-K) și turbocompresoare (TC), înainte de a fi penalizate pe grilă. Acest lucru s-a datorat lungimii sezonului, echipele având voie să își dezvolte unitățile de propulsie în scopuri de fiabilitate.

Inițial, trebuia ca în 2024 să se revină la regula de 3 unități de propulsie pentru tot sezonul.

Dar, pe 5 februarie, Comisia F1 a aprobat câte patru unități ICE, MGU-H, MGU-K și TC, la solicitarea echipelor.

„Aer condiționat" în cockpit, pentru Qatar

Ca urmare a căldurii extreme și a disconfortului resimțit de mai mulți piloți în timpul și după GP-ul Qatar-ului din 2023, comisia F1 a aprobat o modificare a regulamentului tehnic care permite echipelor să instaleze o „conductă" de aer care să ventileze cockpit-ul.

Echipe & Piloți

Mercedes

George **RUSSELL** | Lewis **HAMILTON**

Alpine

Esteban **OCON** | Pierre **GASLY**

Haas F1 Team

Kevin **MAGNUSSEN** | Nico **HULKENBERG**

Red Bull Racing

Max **VERSTAPPEN** | Sergio **PEREZ**

McLaren

Oscar **PIASTRI** | Lando **NORRIS**

Aston Martin

Lance **STROLL** | Fernando **ALONSO**

RB

Daniel **RICCIARDO** | Yuki **TSUNODA**

Ferrari

Charles **LECLERC** | Carlos **SAINZ**

Kick Sauber

Valtteri **BOTTAS** | **ZHOU** Guanyu

Williams

Alexander **ALBON** | Logan **SARGEANT**

24 februarie 1987. Steaua câștigă Supercupa Europei

GOLUL LUI GICĂ HAGI CONTRA LUI DINAMO KIEV A ADUS STELEI cel de-al doilea trofeu european, după Cupa Campionilor câștigată în 1986. Partida cu Dinamo Kiev a fost, totodată, cel dintâi joc al lui Gheorghe Hagi în tricoul roș-albastru. Mijlocașul transferat de la Sportul Studențesc a reușit golul victoriei în minutul 44, dintr-o lovitură liberă de la 25 de metri. Șutul lui Hagi a lovit zidul și l-a păcălit pe goalkeeper-ul formației din URSS, Cianov. Pe bancă la Dinamo Kiev se afla la acea vreme legendarul antrenor Valeri Lobanovski.

Supercupa Europei a reprezentat primul trofeu pentru Anghel Iordănescu în calitate de antrenor principal.

Steaua a evoluat la Monte Carlo în formula: Stîngaciu – Iovan, Bumbescu, Belodedici, Bărbulescu – Bălan, T. Stoica, Boloni, Hagi (Balint, 84) – Lăcătuș (Majearu, 89), Pițurcă.

Dinamo Kiev era antrenată de celebrul Valeri Lobanovski, iar din formație făceau parte fotbaliști ca Oleg Blohin, Igor Belanov, Anatoli Demianenko, Serghei Baltacea, Vasili Raț, Oleg Kuznețov, jucători cu multe selecții în naționala URSS.

Pentru acest succes, rămas unic în istoria fotbalului nostru, jucătorii Stelei au încasat o primă în valoare de 1.000 de mărci.

23 februarie – 21 martie

Patentarea motorului Diesel

23 februarie 1893. Rudolf Diesel a primit brevetele în Germania, Elveția, Regatul Unit și în SUA pentru „Metoda și aparatul de convertire a căldurii în lucru mecanic". În 1893, el a descris un motor cu ardere înceată care prima dată comprimă aer, astfel crescând temperatura peste punctul de pornire a combustibilului, apoi gradat se introducea combustibil în timp ce se permitea amestecului să se extindă.

Cutremurul din 1977

4 martie 1977. Cutremurul, produs la ora 21.21, a avut o magnitudine de 7,4 și s-a produs la o adâncime de 94 km. 1.578 de persoane și-au pierdut viața (1.424 în București) și 11.321 de persoane au fost rănite (7.598 în București). 32 de clădiri de înălțime mare sau medie s-au prăbușit în Capitală, 32.900 de locuințe au fost grav avariate la nivel național, circa 200.000 de oameni fiind direct afectați.

Conflictul interetnic de la Târgu Mureș

20 martie 1990. Conflictele de stradă între grupuri de naționaliști maghiari și români, care au avut loc între 19 martie și 21 martie 1990 la Târgu Mureș, s-au soldat cu cinci morți, iar sute de oameni au fost brutalizați și răniți, Pentru stoparea violențelor a fost necesară intervenția Armatei. Aceasta este considerată ca fiind prima coliziune interetnică cu decese din estul post-comunist al Europei.

FOTO: CSASTEAUA.RO

Newsweek ROMÂNIA

ABONEAZĂ-TE!

Online, cu cardul, pe www.newsweek.ro/abonamente	Prin ORDIN DE PLATĂ în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., J40/2003/2018, CUI: RO38847674, cont RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor	La toate oficiile poștale	La firmele de abonamente: ➤ Manpres Distribution București ➤ Calliope S.R.L. Ploiești ➤ Cuget Liber S.A. Constanța

Pentru informații și reclamații abonamente: abonamente@newsweek.ro

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată trebuie să ne trimiteți datele necesare livrării revistei (nume, prenume, adresa completă, numărul de telefon, adresa de e-mail), împreună cu copia dovezii de plată la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., București, B-dul Mărăști nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1 sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

Plata se va efectua până la data de 25 a lunii în curs pentru ca livrarea abonamentului să înceapă de la data de 1 a lunii următoare.
Dacă plata se efectuează după data de 25, data de început a abonamentului se decalează cu o lună.

Abonament PRINT+DIGITAL	Abonament PRINT	Abonament DIGITAL
3 luni: 97 lei	3 luni: 58 lei	1 lună: 18 lei
6 luni: 182 lei	6 luni: 113 lei	3 luni: 49 lei
12 luni: 350 lei	12 luni: 220 lei	6 luni: 89 lei
		12 luni: 169 lei

Revista *Newsweek România* apare lunar.

Revista *Newsweek România* este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României. Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă.
Detalii: abonamente@newsweek.ro

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ
vă rugăm să ne comunicați la abonamente@newsweek.ro

Implicarea face diferența:

PROGRESUL NOSTRU PENTRU UN RETAIL SUSTENABIL

PORTOFOLIU

>1.180
produse certificate

1.500
produse pentru diete speciale

FURNIZORI

>2.600
furnizori locali

3 mld. €,
reprezentând >80% din cheltuielile noastre cu furnizorii, au fost direcționate către furnizorii din România

SPONSORIZĂRI

8,85 mil.€
valoarea totală a donațiilor și sponsorizărilor

112
ONG-uri partenere

132
proiecte implementate

ANGAJAȚI

Titlul Angajator de Top pentru al 8-lea an consecutiv în România

Titlul Angajator de Top pentru al 5-lea an în Europa

>16.600
de angajați fac parte din echipa noastră

73,2%
dintre angajații noștri sunt femei

31,8%
poziții de management (Executive și Top Management) ocupate de femei

580
de angajați cu dizabilități

28,3 mil. €
beneficii pentru angajați, o creștere de 50% față de 2021

MEDIU

~2,6 mil.€
investiții în stații de încărcare electrice

>4,84 mil.€
investiți în infrastructura de colectare (extindere și întreținere)

15 mil.€
investiții în instalarea de panouri fotovoltaice

>15,7 mil.
de recipiente au fost colectate prin infrastructura noastră

98,8%
consum de energie electrică din surse regenerabile

Am primit certificatul de sustenabilitate din partea CHEP, pentru reutilizarea prin închiriere a paleților pentru transportul produselor

Scăderea emisiilor din Scopul 1 și Scopul 2 cu >18% față de 2021

Vezi aici raportul nostru de sustenabilitate pentru anul 2022

Kaufland România
Raport de Sustenabilitate 2022

Implicarea face diferența.

Kaufland

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen 2026